

309182 ప్రతిదినము ప్రకటించబడును.

సాక్షి పత్రికాము 1918 సం॥ నెవ్వంబరు 23 వ తేది సోమవారము

70. 145

శంకరాచార్యుని

కా శత్రుత్వ భావనం బలపరచే ప్రజల ముఖతమై యు 3.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

490

Therefore, please just try and enjoy.

Prices:	$\frac{1}{2}$ oz.	1 dram.	$\frac{1}{2}$ dram.	Card.
	2-0-0	0-12-0	0-8-0	0-1-0

Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.

ALSO, PLEASE TRY OUR
PALASTAN HAIR OIL (REGD)
 Free from mineral oils. Best for the Hair.
 Prize Re. 1, and Postage Extra
 ample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co.
No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

దీపావళి త్వరలో
సమీపించుచున్నది.

బజారులో ధరలు విపరీతముగా పెరుగుచున్నందున, ఆ శా భాగ ము కలుగకుండ మీకు కావలసిన ధోవతులకు లంగవస్త్రములకు, చీరలకు ధరఖాస్తులను పెట్టనే పంపుకొని ముందుగా జాగ్రత్తపడుడు. ధరల వివరముల పట్టి కోరువారికి కంపబడును.

స్వదేశీ యిండస్ట్రియల్స్
 2 లిమిటెడ్, కంజీవరం.

ఆంధ్ర విద్యానిధి; విన్నపము.

ఆంధ్రులయందు విద్యావ్యాపనము తృప్తి
కరముగ లేదు. ఇంజనీరింగు నైద్యకళాశాలలందు
విద్యార్థులకు ప్రవేశము దొరకుట దుర్లభము.
వవేశము దొరకినవారికి పోషణము దుర్లభము.
ప్రస్తుతము ముగ్గురు విద్యార్థులు ప్రవేశమును
హంది పోషణకై అల్లాడుచున్నారు. విద్యాభి
మానులు ఆంధ్రదేశాభిమానులు ప్రత్యేకము
ఈ విద్యార్థులకు గాని ఆంధ్రవిద్యావిధిగాని సహ
యము చేయుటకు ప్రార్థితులు. దానములందెల్ల
విద్యాదాన ముత్తమదానము. సొమ్ము నీక్రింది
చిరునామాకు పంపవలయును.

ఆంధ్రవిద్యానిధి కార్యదర్శి,
7, తంజునెట్టివీధి, మద్రాసు.

మరియు పద్దనమ

గంధర్వవార్తసి, రాజమండ్రి

అప్పుతాంజనము

అమృతాంజనం నొప్పులకు దివ్యామృతము.
 ఎక్కడి ఊర్బీతో నహా నీసా 1-3 వల 0-3-0
 కలనొప్పుల మానును.

నవవరూపిణిలనే హిందూదేశీయమందు
 పరమార్థవేదములు ముంచివారు.
 పంచభావచీటి చూచికొనిన మోసము గలుగు.
 మోసానీ తైలము:— శ్రీపురమూలు వాడుటకు మోస్య
 మైనది. పెద్దకురు చలవజేయును. పెండ్లుకలు రాలపండును.
 పెండ్లుకలు నునుపు చేరును. నువాసనగలిగియుండును. 0-12-0
 109, శ్రీకృష్ణార్జున భాగవతము, సంఖ్య ౧౪౪౩, పాదము.

బాలురే వీరులు

విజయనగరరాజుల కథలు	0-3-6
చిత్తూరు రాజుల కథలు	0-4-6
దిల్లీ చక్రవర్తుల కథలు	0-4-6
గోల్కొండ సవాముల కథలు	0-2-6

ఈ చరిత్రకథలో మన జాతియ మీద ఉన్నదును.

839 మా నోడరు, కలాభివరసి,

బాధలందు. బాధలుగల దుష్టులం పూను, సోమశక్తి వీ

అ మ్మ క ము న కు

1. 12 X 80 అంగుళములు సరికావలయుగల మార్గము
 వీటిము ఇంజను వానుకంగడెన్నింగు మోవెమర్కె ఇంజను.
2. 28 ఎన్. హెచ్. పి. గలిగిన మార్గము వ్రితానియ
 హైపు బాయిలరు 100 పౌనుల వ్రెమరుగలది.
3. స్టాయిన్ డబిల్ రోలరు జిమ్స్ 16.
4. స్టాయిన్ డబిల్ ఓపెనర్. (1812)
5. రోటరీ ఆయిల్ మెల్లు 6
6. హెప్పింగు ఫుల్లీలు.
7. ఒక ఆమెరికన్ బియ్యపు మర. అన్నియు మంచి
 సిటిలానే యున్నవి.

రామాజి కాలింజి అందు కంపెని,
సావుకారుపేట, మదరాసు.

సర్వస్వశ్చి క విషసంజీవిని.

(రిజిస్టరు (ప్రేమ) మూర్త్యు)

536

మృగభిక్షాత్ కచ్చవార సంతోషముతో పోవుదురు.
 'మృగము కీచపి' రుజువు చేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వ

ఇది ప్రతి కుటుంబమునకు దగుల
 రలసిన ముఖ్యోపకరము. అండ్లు,
 మూతాని, బేకేయర్స్ డ్యులీల వాగ్
 ద్రాగించబడియున్నవి. ఎవ్విదిన
 తుంచినను మందు గుణము మారుదు.
 తేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక,
 కుక్క, పాము, జిడ్డి మొదలగు
 విషజంతువుల కాటులకు సుపర్యో
 గించును. వెలపాకెట్ 1.3 0.8-0
 పోస్టేజి 0.8-0. 1 దశకా పాకెట్టు
 వెల రూ 5-0-0. పోస్టేజి వేరు.

1. నెహ్రూ 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇతాం.
 ప్రభులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును.
 చిరునామా: — ధనలక్ష్మీ కంపెనీ,
 108 కృష్ణమట్ల, బ్రి. పోరాధికారి పోను. భువనగిరి

ఆంధ్రేయ జోతిష్కము.

నీ జన్మదినమును, మానుమనుగాని లేక నీ శరీరమందలి పుట్టుచుచ్చలను గాని నాకు తెలియవో నీకు కలుగు లాభివృద్ధి ముది, వివాహము, సంతానము, ఆరోగ్యము, అధ్యయనము మొదలైన విషయములను తెలుగులో వివరముగా జర్జీరపరుచును. నీ జన్మదినము తెలియనివో నీ శరీరమందలి పుట్టుచుచ్చలను తెలిపిన చాలును. అవి ఏ ఏ స్థలములందు గలవో, జాగ్రత్తగా వ్రాయుము. దీని వెల 1 రూపాయకంటె హెచ్చుగాదు. ఆ రూపాయను నీయొక్క దరఖాస్తుతో కూడ పంపవలెను.

ఇం దజాలమ హేం దజాలము.

ఈ ఆభూత్య గ్రంథములో జర్మనీ నగరదీ, యోగ
పూర్వీ, నాస్టలాసువము, ఇంగ్లీషు ఇండోలూము, మంత్ర
శ్రుతిము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికానాగి చీట్లు
కలతమహావిద్య విద్యల వినివేదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక
సమస్తముని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట,
జీవముతో సమాదియగుట, భూమిపై గజల ఎత్తున గాలిలో
మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట, పెందలను విచ్చిత్తులు
అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యుత్పత్తియుగా
మేజర్ జేయగలరని గ్యారంటి యిచ్చుచున్నాను. దీనివల
ల రూపాయలు మాత్రమే. వలయునేని, 1 రూపాయను
అధ్యాపకుగా ముందు పంపించినచో మిగత రు 3 లకు ఆ పర
మరహస్యమైన గ్రంథమును వి.వి.గా పంపుదును. (194-1984)
ఏ.ఆర్. జనార్దన్ నాయుడు, సింగ్లీ, గుంటూరు జిల్లా

గ నేయాకు “ మనోరంజన్ ” రావబాణము
రస, విష, గంధకాయలు యిందు చేర్చియుండలేదు.
ఇది చాబాకాలమునంచి యుండు నెగరోగములను కూడా
రూపుమపును. మందు తినుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు.
పశులైదు. సిరంజి (పిలికార) మున్నగు కఠినచిక్కిన పని
లేదు. ఇంక నెప్పుటికిని తిరుగ నెగరోగము తలచూపదు. ఈ
పరమావధమున వేసిందిన ఎలుపు, తెలుపు, పసుపు మొదలగు
అంటు (నెగ) రోగములను, మాత్రపుమంటను, స్త్రీల కుసుమ-
వ్యాధులను తక్షణమే మాన్పును. 1 డబ్బి చాలును.
డబ్బి వెల రు 1-12-0 లు మాత్రమే. వి. ప. చార్జి చేరు.
మనోరంజన్ డిప్టీ, హింగోల, (వక్షిణ ఇండియా.)

కారణంబు: ఇది శ్రీకృష్ణబోధినియను శాఖకము.
సంస్థయారాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుకావలసివచ్చి.
అందరు జరిపిరకలయును తెల 0—4—0 పోస్ట్ జి కెంబు,
అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7 కలెబు కెట్టింగ్, నువరాను.

బ్రాహ్మణేతరోద్భవము.

వేంకటగిరి రాజాగారి యువనాటసము
[ఆవలపల్లి గాదాయణరావుగారు]

II

వేంకటగిరిగారు మతాభిమానము, వైష్ణవభక్తులు, వర్ణాశ్రమములకు భోజనాలో తలలు దూర్చుకుందుముగాక యని బ్రాహ్మణేతరులను హెచ్చరించినారు. ఇది రిత్తికోటిక. ఇప్పుడు కాదు. మనమనస్సు పోగలిగినంత దూరమునకు చూచినను, బ్రాహ్మణేతరులు వర్ణాశ్రమపు భోజనానికి తప్పించుకొన జాలరు. సంస్కృత తనకు సాధ్యమగు వానిని ముందుగ నుపక్రమించును. సాధ్యసాధ్యములు మనమున్నె మనసున రించియుండునని యంగీకరించినను, ప్రజాంగీకారమెంత మన కనుకూలముగ నున్నది, ఎంతవఱకు వ్యతిరేకముగ నున్నది, ఇంతకష్టపడి నెఱవేర్చిన కార్యమునందు కష్టమునకు తగిన ఫల మున్నదా లేదా యని బుద్ధిమంతులు విచారణచేయవలసియున్నది. బ్రాహ్మణేతరులం దేయే కలములను చేర్చిననో చెప్పలేదు. వీరలకు "జాతిమతభేదములు" "సామ్యభేదములు" శత్రు గణక ఆది ద్రావిడులను, నిర్వజాతులను గృహనులలోనే కాదు, స్వర్ణవర్ణులుగ బరిగణింపవలసియున్నది. వీరి తీర్మానములకు సంబంధించియున్న నామములను జరికిన చేయగా, "జమిదారు" "నాయకు" "శ్రేష్ఠి" "పిళ్ల" "నాయకు" "నెట్టి" మున్నగు కులవిభజనమునకు సంబంధించిన పదములు ధారాళముగా కనబడుచున్నవి. వర్ణాశ్రమములలో తలలు దూర్చుచునెప్పుడు తిరిగి దానిలోనే దూరుచు న్నారు. తొంటిది తొమ్మిది కాసనములు చేయుదు. ప్రజానురాగవిరుద్ధము లగు కార్యములను సాధింపజాలరు. ఏకాసనము గాని, ప్రజయొక్క మనస్సును, అంతఃకరణమును స్పృశింపజూచుకొనజాలరు. వర్ణాశ్రమవిబంధనలను భోజనములు సంబంధించి సంకేతముల త్రోసివేయుటయే దుష్కరసంస్కరణము. అందు దేశానర్థ మేమియు లేదు. వివాహము జాతిసంఘర్ష రెట్లు మన ఆంధ్రదేశమునందలి మలములలో చాలావైపున కనిపించినవారు. ఇతిరులలో లేని కొన్ని అధికగణములు వీరియందున్నవి. రెడ్డికులమునందలిగణములు పొందుట అట్టిగణములు లేనివారు వివాహసంబంధము లేర్పజుకొనుటతప్ప వేఱుమార్గములేదు. వర్ణనియమమేలేనపుడు, దొమ్మరగుంపులు, ఏనాదిగుంపులతోమాత్రము ఏల సంబంధములు చేసికొనగూడదు? వారును మనుష్యులే. మనకున్న అవయవములు వారికి లేవాయేమి? బ్రాహ్మణేతరసంఘసంస్కర్తలు భేదరహితమగు సంఘమును నిర్మింపదలచినారు గనుక నన్ని కులములతోడను సంబంధబాంధవ్యములు మొదలు పెట్టక తప్పదు. అట్టిస్థితి కీ వివాహములే పరమసాధనము. ఒకచిన్నదృష్టాంతము చెప్పదలచినాను. బందరులో, కీర్తిమేలును, భ్యాతిపురుషులు నగు చేపెండ్రవేంకటచలంపంతులుగారి పెద్దకుమారిలె ప్రబల సత్వవత్సవుగారు పెండుకుక్కలను పెంచినారు. ఒకటి అడుది, మఱియొకటి మొగది. ఆ బడి, ఊరకుక్క. మగది మైనూరు జాతికి సంబంధించినది. ఈ ఆడుకుక్క నీలిగలది. తండ్రినిబోలిన పిల్లలుపుల్లనని మే మందఱము రెండు ఈతలు చూచినాము. తండ్రివంటిపిల్ల ఒకటిబయలుదేరినది. ఇది వ్యభిచారదోషమని కొందఱ ఆడుకుక్కను నిందించినారు. కాదు, వ్యభిచారదోష మొక్కనాటికాదు. ఇదిరెండు విరుద్ధవర్ణముల వివాహములకు గలిగిన సంతానఫలితము. తల్లిదండ్రుల బీజగణములు ప్రతిఘటించినవి. ఆడుకుక్క దానివంశసంప్రదాయబద్ధమగు బీజమునందలి రూపములను గనసాగినది! ఇంతకుమించి అదిచేసినపాపములేదు. అదిగుచోపతిగతి. ఇట్టివివాహములందు తండ్రినిబోలిన పిల్లలు పుట్టరని చెప్పబడెను. తండ్రిగుణము లా సంతానమునం దుండలేదని చెప్పబడెను. తండ్రిగుణము లున్నయెడల నది గర్భిణియే కాని ప్రసవ్యముగావు. ఈకుక్కపిల్లలు ప్రకృతిజన్మయందు తండ్రియొక్కగుణఫలమును మాత్రము బొందలేకపోయినవి. మన ఆంధ్రరర్జరవివాహముల కథయు నింతయే. దీనికి శాస్త్రము లెందుకు? ప్రత్యక్షసాధనమే శాస్త్రము. మన పూర్వులు దీనినే కర్మ! కర్మ! యనియు, దీనిని తప్పించుకొనుట సాధ్యము కాదనియు, ఘంటాపథముగ నడిచినారు.

వేంకటగిరి సంస్థానాధిపతులు ప్రజాపరిపాలనమునందే యెక్కుడు పన్నులు స్వీకరింపజు ననియు, మిశ్రరాజస్వామికమునందు స్వల్పముగను, నిరంకుశాధికారమైన పాలనమునందలిస్వల్పముగ నుండుననియు, వాత్రుగ్నినారు. బ్రిటిష్ పాలనము ప్రజాపరిపాలనము కాదు గనుక మన పన్నులు స్వల్పము

గనో అతి స్వల్పముగనో యుండవలసియున్నది. అట్టిస్థితిలో, దీనికి విరుద్ధముగ "రైతులందఱు బాగుపడి దేశమందు దరిద్రము లేక ప్రజలందఱును జమిదారులవలె నుఖ మనుభవించెద" రని శాశ్వతపు భూమిశిస్తునకు సంబంధించిన తీర్మానము చేసి, దేశమునందు దారిద్ర్య మున్నదని యంగీకరించినారు. మఱియొక చోట "దేశమందు సరియైన ద్రవ్యోత్పత్తి కనుగుణముగ పద్ధతులను లేకుండుట జేసి" దారిద్ర్య దశ కలుగు నని చెప్పినారు. "మనలో ఇచ్చకము లాదువా రనేకులండి సంఘనాటకప్రదర్శనమునకు మాత్రధారలై యుద్వోగములచే గలుగు నధికార బలములను త్రొక్కిన చేబూసుట" యు కారణమని ఇంకొకచోట వచించినారు. వీని సత్యాసత్యముల చర్చ నాకక్కలలేదు. కాని, యాయధికారబలములను త్రొక్కిన మన బ్రాహ్మణేతర మిత్రులు పూనినంతనే దారిద్ర్యము మాయమగునా? ఉద్వోగముల సంఖ్య యధికము కానిదే, ప్రజలకు లభించుద్రవ్యము వృద్ధియగునా? ఈ త్రొక్కి వెదకుపట్టి వెనగులాడినను నెక్కటియే. మనకు ద్రవ్యోత్పత్తి కనుగుణముగ పద్ధతులనేని రాజాగారు అంగీకరించినారు. కాబట్టి, అందఱును ఉద్వోగములచేసి ద్రవ్యోత్పత్తి చేసెదరు కాబోలు! ఉద్వోగమునందు ద్రవ్యోత్పత్తి లేదు. అందు ద్రవ్యమును ఖర్చు పెట్టుగుణ మున్నది. లోకవ్యవహార సంకీర్ణము పరస్పరసేవాబద్ధము. వ్యవసాయదారు లొకసేవ, కర్షకులొకసేవ, కార్మికులొకసేవ ఇట్లంతసేవలు సంఘమునందున్నవి. ద్రవ్యోత్పత్తియనగా, ద్రవ్యమునుండిద్రవ్యమును పుట్టించుట. పరిశ్రమ ద్రవ్యోత్పత్తి సాధనము. కార్మికుని చూడుడు. శరీరకృషిచే పదార్థముల స్వరూపము మార్చి, ఒక ద్రవ్యమునుండి మఱియొక ద్రవ్యము, ఒకఫలమునుండి మఱియొకఫలము ఉత్పత్తిచేయుచున్నాడు. కర్షకుని చూడుడు. వ్యవసాయము చేసి తానునుభించుటయేగాక, కార్మికులకు జీతము కల్పించుటయేగాక, సంఘమును పోషించుచున్నాడు. ఒక సేవనుండి నెక్కుసేవలు కల్పించుచున్నాడు. సగ్భూరువాడు కాలములక్రమించి నెక్కుసేవలు ప్రజకుచేయుచున్నాడు. ఇవి ద్రవ్యోత్పత్తి కనుగుణముగమార్గములు. సర్వసామ్రాజ్యము బ్రాహ్మణులేయనుభవించుచున్నట్లుతోపజేయు నుద్వోగములయొక్క స్వభావము ద్రవ్యోత్పత్తిహీనమగు భవ్యతయని చెప్పబడెను దోషము లేదు. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు సర్వార్థపరులకై తెరపిలేకుండ కొట్టుకొనుచున్నారు. కారణము అధికారము. ప్రజాపరిపాలనము గలదేశములందు సర్వార్థపరులకై యంతవెనగులాటలేదు. ఉద్వోగములకొఱకు ఎక్కడలేనిరాజధర్మమునకెగిరి పడుచున్నది. మనప్రస్తుతితెదవాదములకు మన ముద్దీనము చే కారణము. మేము బి. ఏ. లము, మేము ఎమ్. ఏ. లము అని సామాన్యుల చెంతకుపోని మన ఆంగ్లవిద్యార్థులు మన పరిశ్రమలకు చేయుచున్నంతకీడు మఱెవరును జేయుటలేదు. ఇక సర్వార్థపరులలో నన్న వారిని పట్ట పగములెప్పు. మఱి కొందఱు రాదారిపదల వ్యాపారమునంటి వ్యాపారమేయగు రయలుచే పనులున్నను, ఆయధికారమునకు మితిలేదు. ఇంతయు మన కర్మమని సమాధానము చెప్పకొని నోరుమూసికొనియుండవలసి యున్నది. ఒకరాత్రి నేను నిడుదవోలు స్టేషనులోపలికి వెళ్లినాను. ఎందుకు లోపలకువచ్చివానని అఅరవస్తేమనుష్యుడు ప్రశ్నించినాడు. ఎందుకు రాగాడో అని నేను సమాధానము చెప్పినాను. దారిమీద నేమిచేసినాడో తెలియునా? మెడపట్టి గంటినాడు! ఆయనపొడిత్యమునకు సంకోచించినాను. ఇంకొకసారి, బందరులో, పోలీసుభటు డొక్కనైత్య యావనాడు బండికి దిగము వెట్టలేదని అసందర్భసంభాషణము చేయుచు, చేతులుపట్టుకొన ప్రారంభించినాడు. ఆ దారినిబోవుచు, నీటిట్లు చేయుటమంచివిని కాదని మందలించినాను. ఏమిచేసినాడో తెలియునా? నేను దొమ్మి చేయుచుంటిని, అందునకు అరెస్టుచేసినానని స్టేషనుకు తీసికొనిపోయినాడు! వీరందఱు విద్యలేనివారు. తెలియనివారు. ఇక సర్వము తెలిసినవారి యాదరణమాత్రము సరిగావునా? ఒక కార్యమునందర్భమున నెక్కకత్తెరుగారినిచూడ వెళ్లినాను. అప్పటికి నేను అమెరికాలో చదివి యుండినయెడల వారి మర్యాదలు తెలిసికొని యుండును. నాకు తెలియక చెప్పినసంగతి నే మఱు చెప్పినాను. ఈమహాదోషమున కాయన కక్కడలేని యాగ్రహము వచ్చి మొగము నెట్టజేసికొని పోవలసినదని పెద్దపాలికేక చేసినాడు. నేను అక్కడనేనిలుచుండి ఆయన మొగమునంక జూచినాను. ఏమి చేసినాడో తెలియునా? నన్ను బయటకు సాగనంపుటకో లేక గంటుటకో బంట్లోతునుపెలిచినాడు!! మన ఉద్వోగములలో కొందఱిమర్యాద లీధముగానున్నవి. నాకథ యాదిభముగా నున్నది. సామాన్యజను లెన్నికప్రములు వడుచున్నారో పరమే

శ్రమనికే యెఱుక. ఇట్టియధికారములు లేవని బ్రాహ్మణేతరమిత్రులు చింతించు న్నారు. నేనువక్త్యాత్రాపముకెంచుచున్నాను. ఇట్టియధికారములు లేవని బ్రాహ్మణేతరమిత్రులు అవమానముచెంది బ్రాహ్మణసంఘమునెల్లసాధించి, యుద్వోగములు సంపాదించి దలచినారు. పారబాటు పడవలదని విన్నవించుచున్నాను. ప్రజాపరిపాలనాధికారము లేనిదేశములందు ఉద్వోగములని, సామాన్యజనులని భేదములేర్పడకతప్పదు. ఉద్వోగములు అధికారదర్శనమునకు, ప్రజాపీడనమునకు గాక ప్రజాసేవకై ఏర్పరుపబడినవని తలంచి తదనుకూలముగ నెందరు ప్రవర్తించుచున్నారో మనయుద్వోగములనే చెప్పనిండు. బ్రాహ్మణేతరమిత్రులారా! ఉద్వోగములకొఱకై సంఘము నేల చీల్చెదరు? బ్రాహ్మణేతరమిత్రు లిప్పటికి నెక్కుసేవలు గావించి యున్నారు. వీరియువనాటసముల నన్నిటిని శ్రద్ధగాజూచితిని. బ్రాహ్మణులమీదమాత్రము ఒంటికాలిమీద దుముకుచున్నారనుభూధర్మణమార్గము లింతవఱకు నొక్కరును నిర్వచనముచేయలేదు. వీరి ఆలోచన ప్రకృతము బ్రాహ్మణసంహారణముమీదనున్నది. ఇదివ్యక్తమువ్యక్తము. ముమ్మాటికీవ్యక్తము. బ్రాహ్మణులను సంహరించి మీరు పులుముకొనున జేమి? బ్రాహ్మణులకపకృతిదలచినచో, ఆ మపకృతి తిరిగిమీకుగలుగదా? బ్రాహ్మణులను మీరసవసరముగా దుఃఖముపాలుచేసినచో, ఆదుఃఖము తిరిగి మీకుగలుగదా? ఎప్పుడును కార్యము ప్రతికార్యము వెంటసంటి నడచును. బ్రాహ్మణేతర మిత్రులారా! మీప్రకృత విధానమునందేదయో లోపమున్నది. ప్రథమమున వైకుళులను మీలో చేర్చినారు. వారు చీలితారు. త్రితీయులను చేర్చినారు. వారు చీలినారు. కమ్యూనిస్టుల చేర్చినారు. వారు చీలినారు. విశ్వకర్మలనుచేర్చినారు. వారు చీలినారు. ఆది ఆంధ్రులను చేర్చినారు. వారు చీలినారు. ఇక మిగిలిన దెవరు? మన జమిదారులు. మన ఉద్వోగప్రియులు. తుదకు దివాకొబహద్దరు కేశవపిళ్లగారు సహా మిశ్రంభలములనుండి తప్పించుకొని మీకు ప్రతిహతముగా మఱియొక్కయుద్వ్యమును స్థాపించినారు. ఎక్కడ మీబలము? మిత్రులారా! పోవుచున్నది. తీసికొని పోవుచున్నది మీయుద్వ్యము. కారణములు తెలిసికొనుడు. బ్రాహ్మణేతరోద్భవము నశింపవలయునని నేను కోరుటలేదు. మీభక్తులు, మాజులయు నని కోరుచున్నాను. మేము బ్రాహ్మణులమైనను, మీయొక్క సేవనే, మీయొక్క తేజమునే, మీయొక్క యశస్సునే కోరి, అందునకు వలసిన సేవ జేయ కృతనిశ్చయాలమై యున్నాము. మమ్ము నిరాకరించినను సరే. మేము మీ వెంటనే వచ్చెదము. మమ్ము దృఢీకరించినను సరే మేము మిమ్ము విడువ దలచుకొనలేదు. బ్రాహ్మణేతరము మాని ఆంధ్రసంఘము నేపించుడు. విభజన మార్గము విడిచి సంఘీభావము నవలంబించుడు. స్వీయలాభము విసర్జించి జాతీయశ్రేయస్సు నభిలషించుడు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరశబ్దభేదములు దక్క మన మతము, మన భావ, మన విజ్ఞానము, మన నుఖము, మన కష్టము, మన జాతి, ఒక్కటి. ఇవి మనలకు బంధింపలేనియెడల మఱి యేకత్వము బంధింపగలవు? ఉద్వోగములు కాలమునా? తీసికొనుడు. ప్రత్యేకప్రాచీనిధ్యము కాలమునా? తీసికొనుడు. మీకు గావలసిన వానినెల్ల బుచ్చుకొనుడు. బ్రాహ్మణులను బ్రాహ్మణేతరులను చీల్చుకుడు. సంఘమునకు ద్రోహము సజావుకుడు. దేశమునకు అపచారము చేయుకుడు. భావిసంతతికి నూతన సహస్యాపహ్నూరభారము కలుగజేయుకుడు. శత్రువుల హస్తములలో కీలుబొమ్మలై అడకుడు. ఇదియే మీ సేవకుని విజ్ఞాపనము.

మహారాజశ్రీ పెద్దాపురం డిల్లవు ముల్లపు కోర్టులో
స్వామికాజా 248/1918
వాది:—యర్రమిల్లి నారాయణరామమూర్తిగారు
ప్రతివాది:—చొక్కా అప్పడుంపయన రు 100-0-0
లకు దావా తీసుడవచ్చినారు. సదరుదావా 30-9-18 తేదీని విచారణనిమిత్తము వాయిదా అయివున్నది.
పి. కామేశ్వరరావు.
క్లీడరు.

ఆత్మబిజ్ఞానా.
శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
వయస్సును సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
తిన్నెనూరు చక్కని గ్రంథము. తెల. రు. 0.8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా శాఖలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మదరాసు.

మదరాసు అందునదరమరాటా
రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకా స్థాపించబడినది.)

నోటీసు

ప్రస్తుతమున్న ట్రైన్లు మొత్తముగా మార్పులు.
ప్రస్తుతపు ట్రైన్లు మొత్తముగా మార్పులు. అవి 1918 సం.
అక్టోబరు 15 వ తేదీ నుండి అమలులోనికి
వచ్చును.

బ్రాండు నెంబర్.

(1) మదరాసు నుండి కలకత్తాకు వెడలు మె
యిలుట్రయిను వాల్తేరుపకు యిదివరలో వలె
12-35 గంటలకు గాక 18 గంటలకు పోవును.
పొన్నూరి, సుల్తానపేట, వేటపాళేము స్టేషనుల
యొద్ద ఆగును.

కలకత్తా నుండి బయలుదేరు మెయిలుట్రయి
ను చెన్నపురికి యిప్పటి వలె 11 గంటలకు
గాక 11-15 గంటలకు వచ్చును. సుల్తానపేట,
వేటపాళేము స్టేషనులలో ఆగును. మధ్య స్టేషను
లలో రెండు మెయిలుట్రయినుల రాకపోకల
ట్రైములును కొంచెముగా మార్పుబడినవి. పూర్తి
అయిన వివరములను దెలియగోరువారు స్టేషను
మాస్టరుల వేర వ్రాసికొనవలయును.

(2) 18-51 గంటలకు చాకలిపేట స్టేషను
యొద్ద గూడూరుకును బయలుదేరు 3 వ తరగతి
ప్రయాణికుల గొం పోవు గుడ్డుట్రయినును,
1-35 గంటలకు గూడూరుయొద్ద చాకలిపేటకు
బయలుదేరు మూడవతరగతి ప్రయాణికుల గొం
పోవు గుడ్డుట్రయినును, రద్దు చేయబడును.

(3) 6-25 గంటలకు రాయపురముయొద్ద
బయలుదేరి పొన్నూరివరకుపోవు లోకలుట్రయిను
గుమ్మడిపూడిదాక కూడ పోయి 7-55 గంట
లకు చేరును. ఈట్రయిను గుమ్మడిపూడియొద్ద
8-10 గంటలకు బయలుదేరి రాయపురము
9-35 గంటలకు చేరును.

విశాఖకు నెంబర్

(4) గుంటకల్లు నుండి బెంగళూరు పోవు
మెయిలుట్రయిను గుంటకల్లుయొద్ద 21-30 గంట
లకు బయలుదేరి యిప్పటివలె 9 గంటలకుగాక
9-15 గంటలకు బెంగళూరు చేరును. భర్తవరము
బెంగళూరుమధ్య స్టేషనులలో ట్రయినుల రాక
పోకల ట్రయినులలో కొంచెము మార్పులు గావించ
బడినవి.

(5) బెంగళూరు నుండి గుంటకల్లుకు వచ్చు
మెయిలుట్రయినునకు మధ్య స్టేషనులలో రాక
పోకల ట్రయినులలో కొంచెము మార్పులు గావించబడి
నవి. గాని బెంగళూరుయొద్ద బయలుదేరు ట్రయిను
సందుకు, గుంటకల్లుచేరు ట్రయిను సందును ఏమియు
మార్పులు గావించబడలేదు.

(6) ఇప్పుడు 9-25 గంటలకు బెంగళూరు
యొద్ద బయలుదేరు మిక్సెడుట్రయిను యికముందు
9-50 గంటలకు బయలుదేరి యిప్పటివలెనే
1-40 గంటలకు గుంటకల్లు చేరును. గుంటకల్లు
యొద్ద 3-10 గంటలకు బయలుదేరు మిక్సెడు
ట్రయిను 3-30 గంటలకు బయలుదేరి 18-5 గంట
లకు నూరుగా 18-45 గంటలకు బెంగళూరు
సిటీ చేరును.

(7) 21-10 గంటలకు గుంటకల్లు నుండి పూ
ణ్ణి బయలుదేరు మిక్సెడుట్రయిను 21-30 గంట
లకు బయలుదేరి యిప్పటివలె 8-32 గంటలకు
గాక 8-45 గంటలకు పూణ్ణి చేరును.

సామాజ్యశాసనసభ.

ప్రతికా శాసనము.

గౌ. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు.

దొరతనమువారికిగల చిట్కలపట్ల నేను సానుభూతిని
చూపుచున్నాను. పత్రికలలో నిదివరకు వ్రాయబడినట్టియు
ఇప్పుడు వ్రాయబడుచున్నట్టియు కొన్ని విషయములు ప్రభు
త్వమువారికిని శాంతిభిక్షుని హేతులకునుగూడ నాందోళనము
ను కలిగించునట్టివిగా నున్నవి. అయినను ప్రతికా శాసనమును
జాగ్రూకతతోను వివక్షతతోను పరిపాలించుటతో తీరితదని
దొరతనమువారు తలంపవలెను. ప్రజలలో హెచ్చుమొదల ప్రభు
త్వమువారి ట్రైభావముతో నయు జరుపుట లేదని తలంచు
చున్నారని గ్రహించుట ముఖ్యవిషయము. అట్టి భావము
ప్రజలకు కలుగుట నిరాధారముని తలంచినను దొరతనము
వారు పక్షపాతియు లేకుండ సద్భావముతో శాసనము నమలు
జరుపుచున్నారని స్పష్టమగునట్లు నిష్పక్షాత్తుగను బహిరంగ
ముగను విచారణ జరుపుట యత్యవసరముని నేను తలంచు
చున్నాను. అట్టి సభ్యతలపరిక్షవలన ప్రభుత్వమువారికి లాభ
ము కలుగ గలదు.

ప్రతికా ప్రతినిధులు.

ఈ ప్రాతినిధ్యమును గూర్చి గౌ. విశ్వేంద్రుగారు ము
చ్చటించిరి. 18 నెలల క్రిందట ప్రతినిధులు రాజప్రతినిధి
గారిని సందర్శించిరి. అప్పటికిని యిప్పటికిని భేద మేమియును
లేదు గాని ప్రతికా శాసనమును గాని దాని కతివ్రతయోగమును
గాని తగ్గింప నవసరము లేదని గౌ. విశ్వేంద్రుగారు రచిరి. దీని
నుండి యొక భావమును కలిగింపగోరి విశ్వేంద్రుగారు నడి
చినను నేరంజిక భావమును గ్రహించుచున్నాను. అది ఏదనిన
ఈ శాసనమువలన నెట్టిప్రయోజనమును కలుగనిచో శాసనమే
నివ్వనియోజన మైనది. ఇంతకాశిత్వముతో నింతిద్ద కావలె
శాసనము నమలుజరిగినను ఇండియా దేశపుపత్రికల పారుష్య
భోరణిమారకున్నచో దొరతనము వారిందుక నిదానించి అభో
రణిని మార్చుటకు తాముచేసిన ప్రయత్నము సరియగునా కా
దాముని యలోచింప వలసియుండదా? ప్రాస్థునివ్యా విధాన
దోషములకు దాదానివ్యావిధానము తగిన మార్పునట్లు నిష్పంధ
ప్రతికా విధానదోషములకు నిష్పంధ స్వేచ్ఛా బలిష్ఠోత్సాహ
ప్రతికా విధానమే సమయితమగు మార్పుకాగలదు. ఈ
దేశములోని పత్రికల వివర్ణనలవలన నిరంకుశాధికారులు
గూడ నేర్చుకొనవలసిన విద్యుత్కొంతగలదు. కొన్ని పత్రికలు
బర్మాకు రాకుండ : రోధించుట అనవరమును వాఙ్మనమును
నని బర్మా దొరతనమువారుతలంచినదిని గొక్కలు అట్టియగారి
నలన గలట కెంతయు చింతించుచున్నాను. బ్రిటిషుఇండియా
దేశమున అధికారులకొక అనాది అమాయక ప్రజానిలుభాగ
ముగోచించినచో వారచట నమాయకతను చెడుకుండ కాశ్య
తియుగ నిలుపగోరుచున్నారా? అటులైనచో బర్మాదేశమున
ఇంతవారులను తిపాల కచేరీలకు ఇతని నాగనకా ప్రతిష్ఠా
పక్షములనుగూడ నుంచునాడదని తలంచువాగునాడ నర కొం
దయిండదనిచ్చును.

లిపాలాశీను శాసనము.

బర్మాలో లిపాలాశీను శాసనము నమలు జరుపుకొని
కల్లుగారి వాక్యములనుబట్టి చూడగా కొన్ని ప్రాముఖ్య
ములకు ఇండియా పత్రికలు బర్మాలో వ్యాపించునట్లు
చేయుటయును వాని వ్యాప్తికి ప్రాసక్తియును
యును గూడ చాల లాభకరముని నాకు తోచుచున్నది. అశ్వి
ధిక విభాగ్తిగల పత్రికలకు గూడ బర్మా దొరతనమువారు
బహిష్కరించిరి. హిందూపత్రికవంటి పత్రిక గూడ వివాద
రింపబడినది. హిందూపత్రిక వ్యవస్థలను ప్రభుత్వమును గూడ
కలిగినను వివర్ణించి వ్రాయుచుండునని నే నెరుగుచును. కాని
ఆ పత్రిక నా రాష్ట్రమున నత్యధికమును విభాగ్తిని గడిచినది
నడువుటకు నేను చాల నవ్వించుచున్నాను. ఆ పత్రిక

(8) 7-40 గంటలకు హుబ్లీయొద్ద బయలు
దేరి గడగానకు బయలుదేరు మిక్సెడుట్రయిను
యిప్పటివలె 10-30 గంటలకు గాక 10 గంటలకు
గడగానచేరును.

(9) 8-0 గంటలకు గూడూరునుండి కాటూ
డికి బయలుదేరు మిక్సెడుట్రయిను 8-10 గంట
లకు బయలుదేరి యిప్పటి ట్రయినునకే కాటూడి
చేరును.

మహాన్నత స్థానమును బడవినది. కాన నట్టి పత్రిక తను
ప్రభుత్వమున నున్నందులకు దొరతనమువారు నిర్యతదగినది
అట్టిచో బర్మా దొరతనమువారు దానిని గూడ బహిష్కరిం
చిరి. కలిగ వివర్ణించునని నెట్టియో బర్మా దొరతనమువా
రికిను నేర్చుకొనవలసియున్నది. మరియు "ఇండియా రివ్యూ"
పత్రికను మితవాదులలో దిట్టయగు నొక ప్రము
ఖుడు నడుపుచున్నాడు. ఆ రివ్యూ సపత్రిక. దాని
కలిగ యుగూని సాత్వాముతో వ్యాసములను వ్రాసి పంపు
చుండును. చెన్నపురి దొరతనమువారుగూడ దానికి పోషకు
లుగ పలుసారులుండెరి. ఆపత్రికనుగూడబర్మాదొరతనమువారు
బహిష్కరించిరి. ఇట్టి పత్రికలకలన లభించు యుదాహరణ
ను బర్మా ప్రజలు బడయ నవకాశము లేనందులకు నేను చాల
చింతించుచున్నాను. పత్రికల వివరమున కల్లుగారు తమ
ఆభిప్రాయమును కొంత మార్పుకొనట చాల నమంజరము.

ప్రజాస్వామ్యములాలిత్యములు

ఈ మూలతిత్వములలో నొక వానినిగూర్చి, గౌ. కపర్ది
గారు నడిచినందులకు నేను చాల సంతసించుచున్నాను. సర్వ
విషయములను బాగుగా తెలిసికొని నవకాశములు గల నిరం
కుశాధికారులుగూడ పండిత వివేకలవిన సత్యములు కొన్ని
గలవు. వ్యాప్తికిని అనిష్టాధ పత్రికలకునగల అవకాశత అట్టి
సత్యములలో నొక్కటి యైయున్నది. పత్రికా శాసనము ము
న్నగు శాసనములను చేయునట్టియు దీర్ఘకాల మా శాసనము
ములులో నుండిననుగూడ దాని అవరణమునుగూర్చి విచారిం
చుటకు సంఘము నేర్పవలసినదిగలవనట్టియు దొరతనము
నెరుట ఎన్ని సార్లు తెలిపినను అమిత మనిపించుకొనని విష
యములలో ప్రతికా శాసన మొకటి. ప్రజాస్వామ్యమునకు ప్రతి
కలే ముఖ్యప్రాణము లని నేను నమ్మెదను. రహస్య నివేదిక
ములకును, గోప్యపత్రములకును, అతిని గూఢప్రచురణములకును
మాత్రమే ఇండియా దొరతనమువా రాసందించుచున్నారు.
అట్టినివేదికముల నాధారము చేసికొనియే అధికారులను నిసిం
చుచున్నారు. అట్టి గోప్యపత్రముల నాధారము చేసికొనియే
శాసనముల నుపపాదించుచున్నారు. అట్లుపపాదించునపుడు
ప్రజాప్రతినిధిసభ్యుల యెదుట ఉపపాదనలు పచ-నీలి పత్రము
లలోనుండి కొన్ని భాగములను మాత్ర మెత్తి చవికెదరు. అని
ఒక కక్షీవారిఅభిప్రాయములు మాత్రమై యుండును. అందులకు
మే ము ను మతింపవలెనందురుగాని మే మా ప
త్రముల నామూలాగ్రముగ చూడగూడదు. ఇట్టిపద్ధతులను
ప్రజాస్వామ్యము లెన్నటికి వంగికోరవ గూడదు. కాన నిట్టి
తిర్మానము నుపపాదించబడినపుడెల్ల దానిని బలపరుచుటయే
మాకు ముఖ్యకర్తవ్యము.

శాశ్వత శాసనము

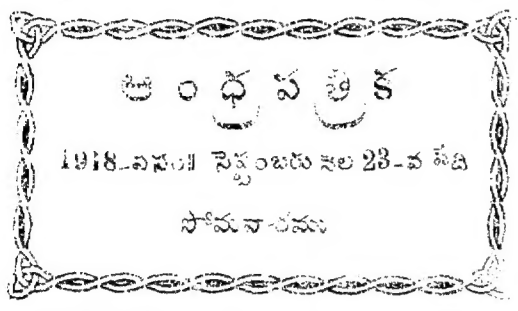
అట్టియోవాని చూచినది చేసుకొని జపానవారి నూది
రిని బలపరుప బడిన పత్రికా శాసనము ఇండియాదేశపు
శాసనగ్రంథమున చిరకాల ముడగూడదు. ఒక్కొక్క
తిరిని స్వల్ప కాలము వరకు కలిగిన శాసనా
నశ్యకత కలుగ గలదును గాని అపుడైతే భారాశ
ముగ ప్రకాశమొనరుటలనినీ అట్టి శాసనముల నమలు
జరుపవలెను. మాటిమాటికిని అంగదేశవిధానముతో పోల్చు
చుండును. అట్లుపోల్చుచు రాజకీయ నవరత్నమువార పద్ధతిని
గూడ ప్రోత్సహించుచో అట్లునేపాత్రమైన నిరంకుశత్వము
కనపడినవెంటనే దానినడచినీయునును అచట దొరతనమువా
రువిషయములను స్పష్టముగ తెలిపితిరవలెను. వారిశాసనములను
పార్లమెంటు సభవారు పూర్తిగా వివర్ణించెదరు. పత్రికాశా
సనము దీర్ఘకాలములలో నుండినప్పుడు, చాలపత్రికలు
దానినలన సంతరించినప్పుడు, పత్రికా శాసనముక్రింద జరుప
బడిన చర్యలను వ్యాసస్థానములవారును ఉద్యోగులును
చాలసారులు నిరసించినప్పుడు, దీర్ఘకాలములకు చిరకాల
ముసరించినప్పుడు, దాని అమలునుగూర్చి విచారణ జరుప
వలెనని మేము కోరితిమి. అట్టిచో దొరతనమువారు తిరస్క
రించుట లాభకరముని నేను తలంపనని గౌ. శాస్త్రిగారుచిరి.

జర్నలులు భారతీయులను శాశించుట.

కూర్పు ఆక్రీకాలో యుద్ధస్థితిగా పట్టుకొనబడి
కొంతమంది భారతీయ మోధులను ఆనుచరులను
జర్నలులు శాశించిరిని తెలియపర్చునందున ఆవి
షయముగూర్చి పూర్తిగా నాకయిచేయుటకు ఇండియా
దొరతనమువారు నిశ్చయించిరి తెలుపగలసితిమి. ఉద్యో
గులను వైనికులను ఇతరులను విచారింపుట కేర్పాటు చేయబ
డినది. అందులకు తగిన పని చేయుటకు రాష్ట్రీయదొరతనము
లకు ప్రతిజ్ఞములంపబడినది. స్వదేశసంస్థానములందు రాజకీ
యోద్యోగులు సంస్థానాధికారులతో యువనలన ఇండియా
దొరతనమువారు నూచించిరి.

ప్రకటన

బందరులో యిదివరకు ఏజంటుగా నున్న గంధం నీరయ్యనాయకుగారు యిప్పుడు ఏజంటుగా లేరు. వారిస్థానే చెరుకువాడ నరసింహాచార్యులు ఏజంటుగా నియమింపబడిరి. గాన, యిక్కుమారు చందాదారు లందరును తమ బాకీచెల్వలను ఆద్యాయ్చందాలను నరసింహాచార్యులకే చెల్లించవలయునని కోరుచున్నాము. నీరయ్యనాయకుగారికి చెల్లించినచో మేము బాధ్యులము కాజాలము. —వ్యవస్థాపకుడు.

కాంగ్రెసు తీర్మానములు: భవిష్యత్కర్తవ్యము.

మాంటేగూ షెలను స్పష్టమైన సంస్కరణ విధానము గూర్చి, కాంగ్రెసు మహాసభ బొంబాయిలో తీర్మానించినట్లుండెను. కాంగ్రెసు మహాసభ తీర్మానములే దాదాపుగా మహమ్మదీయ సంఘసభ వారిచే నవలంబింపబడెను. మాంటేగూ విధానము నందు సూచించబడిన ప్రజల స్వపరిపాలనానకత గూర్చి, కాంగ్రెసు మహాసభ దృఢమగు నసమ్మతి జూపి యుండెను. ప్రభుత్వకార్యదర్శి సభను దీసి వేయవలయు నని తీర్మానింపబడి యుండెను. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునందును రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వమునందును, సంస్కరణము లొక్కసారే మొదలెడవలె నని నిరూపింపబడెను. ప్లేటెక్టోనియ నిర్మాణము నిరసించబడెను. సైన్యము, పాకాదళము, విదేశములలోని రాజకీయసంబంధము, మొదలగు విషయములు దప్ప, ఆంతరింగికపరిపాలనమునకు సంబంధించినవిషయము లన్నియు ప్రజాయత్తములు గావలయునని, కాంగ్రెసు సభ వారు దృఢపరచిరి. రాష్ట్రీక ప్రభుత్వములలో, లా, జస్టిసు, పోలీసు శాఖలు దప్ప మిగిలిన శాఖలన్నియు ప్రజాయత్తములు గావలయుననియు, మంత్రులకు కార్యనిర్వాహక సభ్యులతో బాటు సమాన వేతనము సమానస్థానము నొసగవలయుననియు, గ్రామపంచాయితీనిర్మాణ మహావ్యక్తమనియు, తీర్మానింపబడెను. హిందూ దేశమునకు ఆర్థిక వాణిజ్యస్వాతంత్ర్యములు ప్రసాదించబడవలె నని, నోక్లివక్లాసింపబడెను. అన్నిటికన్నను ముఖ్యమగు తీర్మానము, జన్మస్వాతంత్ర్యప్రదాన ప్రకటనను, హిందూ సర్వైయండెను. భారతీయుల వాక్ స్వాతంత్ర్యము, పత్రికా స్వాతంత్ర్యము, శాసన స్వాతంత్ర్యము మొదలగు ప్రాథమిక స్వత్వములు సంపూర్ణముగా బహుముఖము, పార్లమెంటు మహాసభ వారు తగిన అభయ మొసగవలయునని, యోగ్యతగల తీర్మానింపబడెను. సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వపరిపాలన మారువత్సరములలోను సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము 15 వత్సరములలోను ప్రసాదించబడి తీరవలయునని, సమ్మత్యముగ బడెను. స్వపరిపాలనా ప్రదాన మాలసింపబడకుండ, ఈ తీర్మానము కాలపరిమితిని నిరూపించు

చున్నది. సంస్కరణ విధానమునందీ మార్పుల గావించిన గాని, అయ్యది బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వమునకు ప్రథమాంతరము గాజాలదని, కాంగ్రెసు మహాసభ వారు స్పష్టపరచిరి. ఈ మార్పు లనశ్యమని, ఆంగ్లే ప్రజలకును, ఆంగ్లే ప్రభుత్వమునకును నివేదించుటకు, కాంగ్రెసు సంఘమువారును, మహమ్మదీయ సంఘమువారును తమ తమ ప్రతినిధుల నాంగ్లే దేశమున కంపుటకు నిశ్చయింపబడెను. కాంగ్రెసు మహాసభ ముగిసి ఇరువదిమూడు దినములు గడచినవి. ఇంతవరకును, కాంగ్రెసు తీర్మానముల నాచరిణిలో బెట్టుటకు సంచలనము గలుగలేదు. కాంగ్రెసు మహాసభ, భారతీయుల ప్రతినిధిసభ యనుటకు సందియము లేదు. మిత్రవాదులు గొందరు కాంగ్రెసు సభనుండి చీలివెను, వారి యభిప్రాయములకును, కాంగ్రెసు సభ వారి తీర్మానములకును భేద మంతగ నుండవలెను. ప్రాముఖ్యులగు మిత్రవాదులందరును కాంగ్రెసు మహాసభలో పాల్గొనిరి. కాంగ్రెసు తీర్మానములు గూడ మిత్రవాదుల తీర్మానములే యని, చెప్పవచ్చును. హిందూ మహమ్మదీయాభిప్రాయ మీ తీర్మానముల కంగీకారము సూచించుచున్నది. ఇట్టి స్థితిలో కాంగ్రెసు మహాసభను పాక్షికసభ యనుట కేమాత్రమును వీలుండదు. కాంగ్రెసు మహాసభలో పాల్గొనిన ప్రత్యేకవ్యక్తుల యభిప్రాయములు తీర్మానము లన్నిటితో నేకీభవించక బోవచ్చును. కొందరు, నిరాకరణమే యుత్తమప్రధర్మమని తలంపవచ్చును. మరికొందరు, మార్పుల వివరముల గూర్చి భేదాభిప్రాయములగు నుండవచ్చును. ప్లేటెక్టోనియ నిర్మాణ మవసర మని కొందరు తలంపవచ్చును. మరికొందరు, లా, జస్టిసు, పోలీసు శాఖలనుగూడ వెంటనే ప్రజాయత్తముల గావించవలయు నని అభిప్రాయపడవచ్చును. కాని, కాంగ్రెసు మహాసభ తీర్మానములకు భేదాభిప్రాయములు లేవు. బట్టి, ఆ తీర్మానము లెటులయినను సఫల మగు నటుల కృషిసల్పుట సమంజసము. వ్యక్తుల యభిప్రాయములకు, మహాసభ తీర్మానముల కున్న, బల ముండజాలదు. కాంగ్రెసు విధానము గూర్చి గత వత్సరమున, హిందూ దేశ మెట్టివృద్ధులకు, అభిమానమును జూపెనో, సంతకం న్ని ననేక ముందుగ లీ తరుణమున గవభరుకవలసి యున్నది. కాంగ్రెసు మహాసభ వారు సూచించిన మార్పుల వైనను, సంస్కరణవిధానములో బొంబయందును నిది సంస్కరణవిధాన మంగీకారము గాదని స్పష్టపరుపవలసియున్నది. ఇంతవరకును, భారతీయుల దృక్పథము ఆంగ్లే దేశమునకు దెలిసినటుల గన్పట్టును. భారతీయుల రాజకీయసంఘటకు పానుభూతి జూపుచున్న ఆంగ్లే ప్రముఖులును, ఆంగ్లే దేశపత్రిక లైనను, భారతీయశాసన వ్యాయమును బాగుగ గ్రహించినటుల గన్పట్టును. మాంటేగూ విధానమే యుత్తమవిధానమని, వారు దలంచుచున్నారు. అందరి నిర్బంధములు స్వపరిపాలనాశిక్షణమున కవసర మని గూడ వారు తలంచుచున్నటుల గాన్పించుచున్నది. సిడెహాము పక్షమువారు కావించుచున్న కలపరము వెంటుల నయినను సంతృప్తిపరచుటకు, మాంటేగూ విధానమును సంకుచితపరుప బడు నని తలచుట కనేకావకాశములు గలవు. కాంగ్రెసు మొఱలను చెవి నెరుపారు కన్పట్టుట లేదు. కాంగ్రెసు రాయబారులను, కాంగ్రెసు మహాసభ వారే నియమింపక ఉపసంఘము వారికి విరుద్ధము జోచనీయము.

కాలయాచనమున కింతకన్నను సులభమగు మార్గ మెదియును లేదు. ఇదివఱకే ఆంగ్లే దేశాభిప్రాయము భారతీయాభిప్రాయమునకు సుముఖత జూపుటలేదు. కాలము గడచిన కొలదిని, ప్రతి కూలశక్తులు విజృంభించి, ప్రజాభిప్రాయాభిప్రాయమును చేకూర్చుట దుస్సరమగును. కాంగ్రెసు గాన బారమున సభ్యులెవరో, వారెవరు ప్రయోగముయొద్దరో, యీతవరకును తెలియలేదు. రాయబారుము వెడలుటకు, ప్రభుత్వమువారు పూర్వపు నిషేధాజ్ఞను తొలగించెదరో లేదో తెలియకున్నది. సామ్రాజ్య శాసన సభలో, వరులుగారి తీర్మాన మంగీకృత మగునని యూహించినను, హైందవ ప్రభుత్వమువారి సిఫార్సుకు, యుద్ధ ముత్తరము వారు చెవి నివేదిరో లేదో తెలియకున్నది. ఏవరిక జూచినను, ప్రతిబంధము లన్నియు మున్నవి. భారతీయుల యభిప్రాయప్రకటనమున కయినను, అన కాశములు లభింప గున్నవి. ఇట్టి స్థితిలో దేశములో నాశాశంగము వ్యాపించి యుండుటగా నాశ్చర్య మెదియును లేదు. హైందవ ప్రభుత్వాధికారులు, మాంటేగూ విధానమున కిప్పు ముందు జనుట అసాధ్యముల దెలిపి యుండిరి. ఆంగ్లే దేశముదలి మిత్రులు గూడ నియభిప్రాయమునే దెలుపుచున్నారు. ఇట్టిపరిస్థితులలో కాంగ్రెసు రాయబారు మనలే వెనుకనో లేదో చెప్పవలయు. ఇది సాధ్యపడినను, సాధ్యపడకున్నను, ప్రజల నిరంతర సంచలనమున కవకాశము లేకపోలేదు. వారుకులు కాంగ్రెసు సంస్కరణములకు ప్రజలకు దెలియునటుల, దేశభాష లన్నిటిలో సత్వరముగ బ్రచురింపవలయును. వాటి యావశ్యకతను సుబోధపరచుటకు, ఉపన్యాసకులు మరి యొక మారు బయల్పడవలయును. పల్లెపల్లెకును తిరిగి, కాంగ్రెసు సంస్కరణావశ్యకతను దెలుప వలయును. కాంగ్రెసు సూచించిన మార్పుల నంగీకరింప నిది, సంస్కరణ విధానము ప్రయోజనకారి గాదని, కంతలానులకము గావించవలయును. అన్ని విక్కులనుండియు, కాంగ్రెసు సంస్కరణములే, అవశ్యాచరణీయములను ధ్వంసము చేసివలయును. దేశనిశ్చయము దెలుపుటకు, ప్రజల సంతకములు మరి యొక మారు పైకొనవలయును. ఈ విధమున ప్రజాభిప్రాయము, సువ్యక్తమయ్యేనని, ఆంగ్లే ప్రజల యభిప్రాయము తెల్లినయినను, కాంగ్రెసు రాయబారుము వెడలినను వెడలకున్నను, కార్యసిద్ధి యగుటకు వీలగును. అసంఖ్యాకు లగు భారతీయుల దృఢనిశ్చయము నాంగ్లే దేశము ప్రసేవేయబూనుకొనను. స్వయం నిర్ణయనూత్రమానకు, భారతదేశ మొక్కటి మాత్రము మనహాయిపు కాజాలదు. దూరమాలించింపక, భారతదేశాభ్యుదయము భారతీయుల హస్తములందే నిలిచియున్నదని, నిశ్చయమగుచున్నది. ఇక్కార్యమును సాధించుటకు, కాంగ్రెసు సంఘములు, స్వరాజ్య సంఘములు మొదలగు రాజకీయ ప్రతిష్ఠావళులన్నియు నిరంతర కృషి సలుపవలయును. మూర్ఖమున కిది సయముగాదు. భారతీయాశయములు వెలువెలుగు కావవ్యవధి విశేషముగ లేదు. ఈ స్వల్పవ్యవధిని జూజివిడిచిచో, ఇట్టి యుత్సాహవశాన మింత త్వరలో తిరిగి లభింపనేరదు. భారతవర్ష మీ సంధి కరుణము నువయోగించి, ధన్యత గాంచునా?

త్రాగుడు దగ్గించుట; విచిత్రవాదము.

త్రాగుడు దగ్గించుటకు, ప్రభుత్వమువారికి తగు మున్ను, కొన్ని సూచనల గావించి యుండిరి. అందులో ముఖ్యమగునది, కల్లంగడులయొద్ద స్థానిక సంఘమువారు కాఫీక్లబ్బులను స్థాపించి, త్రాగుడు దుర్భాసమును తగ్గించుట. ఈ సూచన లెంత వరకు సఫలతగాంచెనో కనుగొనుటకు, రివిన్యూ బోర్డు యత్నించి ఒక నివేదికను తయారుజేసిరి. రివిన్యూ బోర్డువారి సూచనలనే, ప్రభుత్వమువారికి రంగీకరించుచున్నారు. త్రాగుడు దగ్గించుటకు జేసిన ప్రయత్నములు విఫలములయిన వని, రివిన్యూ బోర్డువారు చెలిపిరి. ఏలనన, కల్లంగడులయొద్ద స్థాపించబడిన కాఫీక్లబ్బులు త్రాగుడును తగ్గించుటకు మారుగ, కొత్త దుర్భాసము నొక దానిని నెలకొల్పింపి. కల్లంగడులకు వెడలెడి వారు, సారాయితో బాటు, కాఫీటీలను త్రాగుట కారంభించిరి. వారికి న్యాయము మరింత యధిక మయ్యెను. సామాన్యుని జీవితము మరింత దుర్భర మయ్యెను. ఈ ప్రయత్నములు అంగ దేశమునందు జయము గాంచినను, హిందూ దేశమునందు జయము గాంచలేదనియు, ఒక దేశములోని ఏర్పాటు లింకొక దేశమునకు సరిపోవనియు, ప్రజాసామాన్యమున కాత్మగౌరవము పెంపొందవలయు ననిన విద్యావ్యాపకమే సాధనము గాని వేరొక సాధనము లేదనియు ప్రభుత్వమువారు చెలుపుచున్నారు. కాని, భారతీయ ప్రజలు త్రాగుడునాపుట కనేక మార్గాములను పలుమారు సూచించియున్నారు. కల్లంగడులను ఊరిమధ్య నుండి తీసివెచ్చుట ముఖ్యసాధనము. కాని యీ సూచనను ప్రభుత్వమువారికి రంగీకరింపలేదు. కల్లంగడులు చేరువగా నుండుటలో ఆకర్షణ మధిక మగుచున్నది. తమ రాబడినయినను, కొంతవరకు కోల్పోయి, ప్రభుత్వమువారు లైసెన్సుల నిచ్చుట మానివేయవలయును. ప్రభుత్వము తమ పద్ధతిని మాననంత వరకు, తాత్కాలిక పరిహారములచే నేమాత్రము లాభ ముండదు. ప్రభుత్వమువారు తమ రాబడి నుండి దృష్టిని మరల్చునంతవరకు, పరిస్థితులలో విశేషమగు మార్పు గలుగజాలదు.

ఒక దేశమందలి ప్రతిష్ఠాపనము లింకొక దేశమునకు సరిపోవని ప్రభుత్వమువారు చేసిన సూచన, మెయిలుపత్రిక కాన్గ్రెసును గలిగించెను. ఈ సూత్రము నాధారపరచికొని, కాశ్యపుదేశములకు సరిపోయిన సంస్కరణములను హిందూ దేశమున బ్రవేశ పెట్టవలయు నని, తెలిసి తెలియని వారు ప్రభుత్వమువారిని గోరుట యసభ్య మను నీతి ని పత్రక బోధించుచున్నది. ఈ మాటల ప్రాయస పుడు, స్వపరిపాలనా ప్రదానమే, మెయిలుపత్రిక మోసననునందు తొండన మాడుచుండ ననుటకు సందియము లేదు. సందర్భమున్నను లేకున్నను, ఏదియో సంకుజేసికొని, ప్రజాశయనిరోధమునే మెయిలు పత్రిక పనిగా పెట్టుకొనుచుండుట, కొత్త విషయము గాదు.

కొటిల్లుని అర్థశాస్త్రము

కొటిల్లుని అర్థశాస్త్రమునందు ప్రస్తుత రాజకీయనిర్మాణమునకు తుల్యమగు ఏర్పాటు లుండెనని, ప్రాచీనచారిత్రక పరిశోధకులు చెలుపుచుండిరి. ఆశాస్త్రమును చదువువారికి, కొటిల్లు డికాలపు వాడాయని సందియము గలుగుచుండును. ఒక్క రాజకీయ విషయములు మాత్రమే గాక, ప్రకృతి శాస్త్రపరమ స్యములు గూడ ఆకాలమున బాగుగ దెలిసినట్లు దృష్టాంతములు గలవని, పి. యం. బోసుగారు ఇండియను రివ్యూపత్రికలో

వ్రాయుచున్నారు. మందుగనిని ఎటుల నడుపవలయునో, నాకల నెటుల నిర్మింపవలయునో, బలిష్ఠములగు దుర్గముల నెటుల నిర్మింపవలయునో వేర్వేలు ఆయుధముల నెట్లు తయారుజేయవలయునో, కొటిల్లుడు స్పష్టముగ వ్రాసియుండెనట కొటిల్లుని కాలపరిమాణము బోసుగారు తెలుపుచున్నారు. ఇంకొక వింత గూడ, నాకాలమున దెలియను. విష వాయుప్రయోగ మీ యుద్ధమున మొదటి సారి యవలంబింపబడినటుల, ప్రచుర మయ్యెను. కాని విష వాయుప్రయోగమును గూర్చి, కొటిల్లుని అర్థశాస్త్రమునందు గలదట. విష వాయువులలో వేర్వేలు రకములు గలవట. శత్రుసంహారమునకు పయోగపడున దొకటి. ఈ గాలి వ్యాపించు సంతవరకు మృగముల జీవితమును నాశనము జేయున దొకటి. కాని యీ సాధనమును హిందూ దేశమున తరుచుగ నుపయోగించెడివారు గారని బోసుగారు చెలుపుచున్నారు. కొన్ని విష వాయువులు, మరణమును గలిగించక, అంగ వైకల్యమును, ఉన్మాదమును మాత్రమే గలిగించెడి వట. చరిత్రను పరికించిన కొలది యు, ప్రాతఃపరిత్రయే, మరల మరల సంభవమగుచుండు నని, ద్యోతక మగుచున్నది.

“మోక్షసాధన పురుష ప్రయత్న స్య కియతీ శక్తిః”

వైశిష్టిక క్రింద నిన్న సాయంకాలము తిరువల్లి క్లబ్బిలో హిందూ ప్రాస్థానాలు హాలులో, బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది రామకృష్ణ శాస్త్రి సోమయాజులగారిచ్చిన యువన్యాసము, వారి బోధనాశక్తిని, వక్తృత్వ సామర్థ్యమును, పాండిత్య ప్రకర్షను తేల్చుచు చున్నది. మోక్షసాధనమునకు, పురుష ప్రయత్నమునకు శక్తి గలదా యను సంశయము వారు సంస్కృతమునను, ఆంధ్ర భాషయందును సహేతుకముగ చర్చించిరి. ప్రారబ్ధకర్మ, వాసన (Habit), ఈశ్వరుడు, అను మూడుశక్తులచే మనుష్యుని జీవితము నిర్ణయింపబడునను విశ్వాసము, భరతవర్షమున వ్యాపించియున్నది. ఇందుకు తగిన ప్రమాణము శాస్త్రములందును గలదు. కాని ఈ శక్తులను జయించి, సత్కర్మల నాచరించి మోక్షమును సంపాదించుటకు, మనుష్యుడు స్వశక్తి కలదని, సోమయాజులగారు శాస్త్రవచనముల జూపిరి. భగవద్గీతయందలి శ్రీకృష్ణుని వచనముల నుదహరించి, భగవంతుడు ఎట్టి కార్యములు పుణ్య మొనగునో, ఎట్టి కార్యములు సాధమున కీడ్చునో, మోక్షప్రాప్తి కెట్టి కర్మల నాచరింపవలయునో, శాస్త్రములమూలమునను, మనుష్యానుభవము మూలమునను, మనుజుల కెరుకపరుచుచున్నాడనియు ఈ కర్మల నాచరించుటకు గాని ఆచరింపక బోవుటకుగాని, మనుష్యునికి స్వేచ్ఛయొనగబడె ననియు, అందుచే మానవునికిర్పనను సరించియే ఫలితములు చేకూరు ననియు, పురుష ప్రయత్నములచే, ప్రతికూలశక్తులను జయించి మోక్షమును సాధింపవచ్చు ననియు, మనన్యాసకులు నిరూపించిరి. కఠిన మగు ఆధ్యాత్మిక సత్యములు గూడ, వీరి యువన్యాసముచే సులభ గ్రాన్థ్యము లగుచున్నవని, విదితమగుచున్నది.

రంగూను బియ్యము

రంగూనునుండి కలకత్తాకు బియ్యము రంగూడదని ప్రకటించబడిన నాటినుండియు రంగూను నందు బియ్యపు ధర చాల తగ్గెనని, అసోసియేటెడు ప్రెస్సువారు చెలుపుచున్నారు. బొంబాయి, మద్రాసు, కొలంబోపట్టణములలో

బియ్యపు కలపండుటచే, రంగూను బియ్య మివట్టణముల కంపబడునని ప్రకటించబడెను. రంగూను బియ్యము మద్రాసు చేరుటకు, తగిన సౌకర్యములు గలిగించుచో, చెన్నపురియందలి అలజడి కొంతవరకైనను తగ్గుట నిశ్చయము.

రాజ్యాంగ సంస్కరణములు

మాంటెగూ నివేదికను విమర్శించుచు, నీలంరాజు చలపతిరావుగారి రాక పుస్తకమును ప్రచురించిరి. నివేదిక ప్రతిభకు దూరదృష్టిని, సదయమౌదయమును బ్రశంసించుచు, కొన్ని మార్పుల సూచించిరి. స్వాయత్త ప్రజాస్వామ్య శాఖా విభజనమును దీసివేయ గోరిరి. శాసననిర్మాణ సభకు కార్యనిర్వాహకసభ బోధిషి యుండు నట్లు గోరిరి. గ్రాండు కమిటీ, స్టేటు కౌన్సిలు నిర్మాణ మనావశ్యకమని చెలిపిరి. వీరి విమర్శనము కాంగ్రెసు సంస్కరణముల కనుసభ్యముగ నున్నది.

స్థానిక పార్టీలు

రామాయణోపన్యాసములు:—చెన్నపురి క్రైస్తవ కళాశాల పండితులు, ఎఫ్. గోపాలాచారియగారు పూజపల్లిలోనుండి (సెం 65) గునీలావిలాస్ ధరమందు ప్రతిపాదివారము మధ్యాహ్నము కంబరామాయణోపన్యాసములు ద్రవిడభాషలో జెప్పెను.

కార్పొరేషను ప్రత్యేక సభ:—ఈ సెం 28-వ తేదీ శనివారము మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు రిపబ్లికన్ క్లబ్బులో కార్పొరేషను ప్రత్యేక సభ జరుగును. 1917-18 సం. నకు కార్పొరేషను ఆధ్వర్యంలోని, ఆరోగ్యోద్యమం రిపోర్టుల గూర్చి యాలోచించబడును.

ఆకస్మిక మరణము:—బోడి నామకరణ (బ్రాండ్) పరు నేటి ప్రాతఃకాలమున పరశువాకం బ్రాం నడుపుచుండ, వై నుండి తగయొకటి క్రిందపడెననియు, దాని: సరిజేయుటకు ప్రయత్నింపగ విద్యుచ్ఛక్తి కుక్క చెబ్బుచే మరణించె ననియు తెలియచున్నది. ఈతిను యిటీవలనజరిగిన బ్రాంపనివారల సమ్మెలో జీవితదనికూడ తెలియచున్నది.

జనోపకార మహాసభ:—చెన్నపురి మహాజనోపకార సంఘమువారి యాజమాన్యము క్రింద కౌన్సిలములో చెన్నపురిలో జనోపకార మహాసభ జరుగును. రాజధానిలో వివిధ భాగములందు కరువుచే బాధపడుచున్న వారి బాధల తొలగించుట కేర్పాటులు చేయునమిత్తము వివిధ భాగములనుండి ప్రతినిధులు వైచుహాసభకు ఆహ్వానింపబడును.

బ్రహ్మసమాజపు ఉచితపఠశాలయము:—ఈ పఠశాలయములో (27 సెం. బ్రాడ్వే) రేపు సాయంకాలము 5 గంటలకు జే. పి. నారాయణగారు “వాత్సల్య, అందలి సత్యాసత్యములు” అను విషయమును గురించి ఉపన్యసించెదరు. ప్రాధేసరు ఎం. వి. ఎస్. ను బృహత్పరగ్రాస నాధిపత్యమును వహించెదరు—ఉపన్యాసాంతరము విషయము గూర్చి చర్చ జరుగును.

ఒక విందు:—స్వామికాజు కోర్టు జడ్జి పాల్ అప్పా స్వామిగారి ప్రాతవిద్యాభ్యాస ప్రస్తుతపు విద్యాభ్యాస కలసి అప్పా స్వామిగారు హైకోర్టు న్యాయమూర్తి పదవిపడెననందుకు తమకు కలిగిన సంతోషమును తెల్లడిపరచుటకు గత శనివారము సాయంకాలము లాకళాశాలలో సమావేశమై ఒక విందు గావించిరి. కళాశాల ప్రధానాధికారియైన ఆర్థు డేవిసు, స్వామికాజుకోర్టు ప్రధానజడ్జి సి. పి. ఓడ్డెజు మున్నగు ప్రముఖులును చాలామంది న్యాయవాదులును విందునకువచ్చిరి ఆర్థు డేవిసుగారి ప్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. పాశ్చాత్య హైందవ విధానముల ననుసరించి గానసభ జరుపబడెను. నారాయణస్వామి అయ్యగారు అతిథులకు శుభమగు గాకముని ఉపన్యసించిరి. అప్పా స్వామిగారు విజిలెన్సి ప్రత్యుత్తర మొనగి తమ విద్యాభ్యాస తమకు గావించిన గౌరవమునకు వారికి కృతజ్ఞము లాచరించిరి. అధ్యక్షకోపన్యాసముతో విందు ముగిసెను.

సామాన్య సంగ్రహము

(విజయ నగరము)

అంగం

రెవెన్యూ పరిశ్రమ

అండె, సెప్టెంబరు 17:—ప్రస్తుతమీ పరిశ్రమకు కలిగిన యిబ్బందిని తొలగించుటకు ఎగుమతిపన్నును యుద్ధపు పన్నును గూడ తాత్కాలికముగా తొలగించిరి. రెవెన్యూ కమిషనరు మాద బడులనుగూడ నిశ్చయించిరి. సరకును తయారుచేయుటను నిరోధించుటకు కమిషనరు రాజాచించుచున్నారు. గత వారమున హెచ్చుదర 1.1. ఈవారమున 1.8. ఈ రీతిగా ధర పెరిగినది.

బ్రిటిషు కార్మికుల అభిప్రాయములు.

అండె, సెప్టెంబరు 20:—మిత్రమండలివారు సామ్రాజ్యాధ్యక్షులకొరకు జూరునుండిరని బ్రిటిషు కార్మికుల ప్రతినిధి వక్తావేది పలికినపుడు ఆయనకి అధ్యక్షుని వారిని ఖండించిరి. ఈ ప్రతినిధి బ్రిటిషు జాతీయలకు రిఫర్ మాట్లాడుచుండ లేదనియు బహుళ సంఖ్యాకుల యుద్ధమున విజయము చేకూరువరకు పోరాటమును కొనచున్నారనియు సిద్ధి వెల్లువారు నుడివిరి. బ్రిటిషు కార్మికుల అభిప్రాయముల ననుసరించి వైసెమెంటు వక్త యుద్ధమును ముందరేదనియు ఆయనకి సమంజసముగ లేదనియు పార్లమెంటు సభ్యుడు జె. హెచ్. థామసు గారు వెల్లెరి. ఆయనకు జర్మనులు తమంతట తామేగాని లేక వారు బలాత్కారముగ ప్రాకాసు, బెల్జియములనుండి వరలి పోయినగాని సంధిపాసగు టిసంధివము. అంతవరకు యుద్ధము అంత్యముగను కేవలము స్వప్నావస్థ. ప్రాక్షేపమున జర్మనులు స్వేచ్ఛగనడచారు. దానినిదిచి పోవునట్లు చేయవలయును. బెల్జియ-బ్రిటిషు సంధిని వారు అంగీకరించకాలరు. సాంగ్రామికాధ్యక్షులు సెలవేయవరకు బ్రిటిషు కార్మికులు పోరాడుచు నుండును.

అండె, సెప్టెంబరు 21:—వివాదాస్పదము కన్యకా నామ మృతి నుండినది. ఈమె కవయిత్రి.

వరతులు-కార్మిక సమావేశము.

అండె, సెప్టెంబరు 21:—కార్మిక సమావేశమువారు సాంగ్రామికాధ్యక్షుల సమక్షమున వివాదమును అవలంబించిరి. శత్రువులు అక్రమించుకొన్న రాష్ట్రములనుండి విడిచిపొవువరకు సంగ్రామమున పోరుటకే కార్మికులు అందరను బద్ధకంకలులైరి. వీరు ప్రెసిడెంటు వీల్సను గారి 14 వరతులను ఆమోదించుచున్నారు. సంధిసమావేశమున కార్మికుల అధికార ప్రాతినిధ్య నుండవలయునని కోరుచున్నారు. కాన సంధి సమావేశము జరిగిపోవడే, ఆ సమయముననే కార్మికులసభను జరుప నిచ్చయించుకొని. మాన్యువు రాయబారులను యుద్ధము ఈ నివేదికకు. అధిక్షేపించుచున్నది. భావికాలమున జరుగబోవు అంతర్జాతీయమండలి సమావేశమున శత్రుప్రతినిధులు హాజరైనచో తాము సభ్యులగు ఎట్టి జోక్యమును కలుగజేసికొనమని ఆమెకు ప్రతినిధి బోవెను గారు తెలియజేసిరి.

నూలుమరలదనివాండ్రు

అండె, సెప్టెంబరు 22:—మాంచెట్టరులో 17-వ తేదీని జరిగిన సడలో వెంటనే పని ప్రారంభించ బడవలెనని తీర్మానింపబడినది. 20-వ తేదీ వరకు పని సరైనదిగానుండెడిది. విషయమిలాపల మండలములవాకి తెలుపబడును.

బ్రిటిషు రివెన్యూ ప్రతినిధులు.

అండె, సెప్టెంబరు 22:—బ్రిటిషు ప్రతినిధులను రివెన్యూ వారును రివెన్యూ ప్రతినిధులను బ్రిటిషు వారును వారివారి స్వతంత్రములకు పంపుట కేర్పాటులు జరిగినవి.

శత్రునౌకలను ముంచుట.

అండె, సెప్టెంబరు 21:—16-17 తేదీలకు నౌకాదళమును మిత్రమండలి సేనయును డ్వీనానది ప్రాంతమున తలపడి 2 శత్రునౌకలను ముంచి 3 ఫిరంగులను పట్టుకొని శత్రువులకు చాలనష్టమును కలిగించెనని ఉత్తరమునండి బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

ప్రాస్తు

మెట్టుముట్టడి.

అమెస్టరుడం, సెప్టెంబరు 20:—శత్రువులు చాలకోజులనుండి మెట్టుమీద బాంబులను వదులుచున్నారు. ఇది ఎల్ల కాలమును జరుగ వలకాముగలదు. వారు ఫిరంగులనుచూరము నుండి కాల్చెదరు. దీనినిబట్టి మేము సెంటుసెంచెను వదలిన పిమ్మట శత్రువులు మరలి చావునకు వచ్చిరిని తలపడుదము. ఇపుడు మెట్టుపై పశ్చిమమునను నైరుతిని జరుగుచున్న సమరము ముగిసిన నిదియును ముగియగలదు. గాన కోట ప్రాంతమున స్థితి మార్పులేదు. ప్రజలకు భయముకలిగించుట కీవార్త ప్రకటించబడినది. గానోకోరు సమావేశము (పిన్సు రూపట్టు మాంజను ననుకరించి తలపడ నెంచెను. 2 క్రొత్త సేనలు పంపబడినవి. బ్రిటిషువారు లావాబలాట్టు సెంటుక్వింటులనుల వంక పురోగమము సలుపకుండుట కీ అవస్థుండవలెను జరుపబడినది.

బెల్జియము-జర్మనుసంధిసూచనలు.

అండె, సెప్టెంబరు 20:—బెల్జియను విదేశాంగమంత్రికిండి తంజిత్తూరుకును రూటరువిలేజుకు డిసమాచారమును తెలిసికొనెను. బెల్జియముపట్ల తమకుగల ఉద్దేశ్యములను జర్మనులు మధ్యవర్తులవ్వారా బెల్జియను ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేసిరి. బెల్జియండి ఉత్తరప్రభుత్వములు బెల్జియను విదేశాంగమంత్రికి జరుగుచు నేయున్నవి. ఈ యుద్దేశ్యములను మిత్రమండలివారి కీయన తెలియజేసెను. సామ్రాజ్యప్రభుత్వము నుండి బెల్జియనులకు చేరుగ ఎట్టిసంక్షేప మంపబడలేదు మనకు తెలిసినంతవరకు జర్మను సామ్రాజ్యపాలనానిధానము ననుసరించి భాషాసమస్యను పరిష్కరించవలయు ననియు సామ్రాజ్యాధికారమును పరిరక్షించవలయు ననియు జర్మనులు కోరుచున్నారు బెల్జియను ప్రజల సమ్మతినిగాని భాషారాష్ట్రవిభజనముజేసియు బెల్జియనుల అధికారమును జర్మనులు కబళించ ప్రయత్నించుచున్నారు. బెల్జియను ప్రజలు జర్మను శత్రుప్రయత్నములతోద్బేదింపగ వారుద్రోహులైరి. కాన వారిని తమింపుటకుగాని, శిక్షించుటకుగాని అధికారము జర్మనులకే యుండవలయును. యుద్ధమునకు పూర్వమున్న వర్తకసంబంధ మే యుద్ధానంతరమునగూడ జర్మనులకు బెల్జియనుల కుండవలయును. ఇట్లావచ్చుటకే బెల్జియను పరిశ్రమలన్నియు జర్మనుల పాలగును. బెల్జియను పరిశ్రమలు అంతరించును. వరుసపద్ధతిని జర్మనులు విడిచివెట్టలేదు. అధినివేశముల సమస్యపరిష్కారమునందు బెల్జియనులు జర్మనులు చెప్పినట్లు నడుచుకొనవలయును. బెల్జియమును అన్యాయముగ ధ్వంసము జేసినందుల కీయనలసియున్న నష్టపరిహారములటనే జర్మనులు ఎత్తలేదు. బెల్జియమును కొల్లగొని తమ బొక్కసములను నింపుకొనుటకు జర్మనులు ప్రయత్నించుచున్నారు. వైసె ప్రకటించబడినవిషయము రెండు అంశములను జూడ అసత్యమని జూడ నగును. బెల్జియను ప్రభుత్వమువారి కంపెనీ ప్రకటనములో గూడ జర్మనులు బెల్జియమును భాగజేసెదమనిగాని, యరువురకుగల శత్రుత్వము సుహరించబడుననిగాని చెప్పియుండలేదు. కాబట్టి వైసెవిషయము లన్నిటిని జూచిన జర్మనుల ప్రకటనమంతయు నివ్వెయోజనమని తేలుచున్నది. బెల్జియను స్వాతంత్ర్యమునకు దీనివలన మాగ్గము కానించుటలేదు. కాబట్టి వీటినిగూర్చి చర్చించ వీలుపడదు. తాము చేయదలచుకొనిన నిర్ణీతకర్తవ్యమును 24-వ డిసెంబరున పోవునకు బెల్జియనులు తెలియజేసిరి. దానినే అవలంబించుటకు నిశ్చయించుకొనిరి.

అండె, సెప్టెంబరు 20:—(ఉదయము 1-25 గంటలు) గతరాత్రి పరానుప్రతిక లిట్టు తెలుపుచున్నది. సెంటుక్వింటి నెప్రదేశమున పడమరకు మున్నెములు ముట్టడిని సల్పుచు నేయున్నవి. శత్రువు లెంతమొండిగ నిరోధించుచున్నను వారు ముందుకేగి కొన్నిస్థానముల నాక్రమించుకొనిరి. కాంతెస్కోర్టును దాటిపోతిమి. దానిని వశపరుచుకొంటిమి. కాన్స్టెన్సుగూడ మా స్వాధీనమైనది. దక్షిణమున డిసేసరిహద్దుల కేరినారము. జోయికి పడమరకున్న పీతభూమిదగ్గర శత్రువులు వ్యర్థముగ ప్రతియుద్ధము సల్పిరి. శత్రువుల కపారనష్టములను కల్గించి చాలవరకు ముందుకేగి వందమందిని బంధింపగ గొంటిమి.

వైమానిక కార్యము.

అండె, సెప్టెంబరు 20:—(సాయం 11-15 గంటలు) నిన్నటిరోజున మట్టు, గాలి విమానములకు ప్రతికూలముగ నుండెను. అత్యుష్ణములపై రక్త టన్నుల బాంబులను బరపినారము. రెండు శత్రువిమానములను నేలగుల్చినారము. రెండింటిని క్రిందికి బ్రాద్రోలివారము. బ్రిటిషు విమానమొకటియు నష్టపడలేదు. రాత్రి విమానములు సంచరించుటకు వీలులేకుండెను.

శత్రువుల ప్రబలముట్టడి ప్రతిహతముగనుట.

అండె, సెప్టెంబరు 20:—(సాయం 11-15 గంటలు) బ్రిటిషు ప్రతికూల ఇట్టు తెలుపుచున్నది. సేటియూరు గుమన స్కాట్టునుగూడ వారు సెంటుక్వింటుల పూర్తి పట్టుకొనిరి. ఈ గ్రామముందు శత్రువులు కొంతమంది వీరిని నిరోధించినను వారి నందరిని పరాజితులుగ జేసిరి. భయంకరముగ ఫిరంగులతో ముట్టడించినపిదప శత్రువులు సేటియూరునును హుచిదగ్గర శత్రువులు అతిచండకరముగ మున్నెగిరిరి. కాని వారిని సంపూర్ణముగ నోడించితిమి. చాలమంది బంధింపగ జేయబడిరి. లాబానీకి వాయువ్యముగ అంగ్లేయవైస్యములు కొంత విజయమును గాంచినవి. రూడి-మారెయిను, లాటూరెల్ గ్రామములవరకు మామంక్రినుండి 2½ మైళ్ళవరకు ముందుకేగినవి.

పరాను విజయములు

అండె, సెప్టెంబరు 21:—(సాయం 4-15 గంటలు) పరాను ప్రతికూల ఇట్టు తెలుపుచున్నది:—రాత్రి సెంటుక్వింటులలో మాసేనలు పోరునల్పి బీబేను పట్టుకొన్నవి. దాని కుత్తరముగ ముందుకేగినవి. కాన్స్టెన్సుపై శత్రువులు ప్రతియుద్ధ మొనర్పిరి. కాని దానిని ప్రతిహత మొనర్చినారము. ఎయిసు కుత్తరభాగముందున్న ఫీతభూమిదగ్గర ఉభయపక్షముల వారము శత్రువులతో భయంకరముగ పోరితిమి. ఆరాకోర్టు ఆసరు విల్లరుదగ్గరనున్న స్థానములను వశపరుచుకొనుటకు లోరెనులో జర్మను రెండుకడముల ప్రయత్నించిరి. కాని వ్యర్థమైరి.

అండె, సెప్టెంబరు 21:—(ఉదయము 12-35 గంటలు) గతరాత్రి పరానుప్రతికూల ఇట్టు ప్రకటించినది:—ఎస్సిగ్ని-లీ-గ్రాండుకు తూర్పుగను, మాయిసీ పొలము పీతభూమిదగ్గరను కొంత ముందు కేగినారము. కొంతమందిని బంధింపగ గొంటిమి. సెంటుక్వింటులను ప్రదేశముందు తీవ్రముగ ఫిరంగుల యుద్ధము జరిగినది.

బ్రిటిషువిజయము.

అండె, సెప్టెంబరు 21:—(సాయం 2-30 గంటలు) బ్రిటిషు ప్రతికూల ఇట్టు తెలుపుచున్నది: 17వ తేదీని శత్రువులు మాయివిల్లరును ముట్టడించిరి. ఈ గ్రామమున కుత్తరముగ మున్నెగిరిరి కొంతమంది పట్టునడిరని మేము సమ్మివారము. జర్మను లీస్థానము నాక్రమించుకొన్న కాలముందు వీరు అతిసాహసముతో తమ స్థానములను నిలబెట్టుకొనిరి. శత్రువుల కపారనష్టములకు కలుగజేసిరి. 19-వ తేదీని మాయివర్సు మావకమై నపుడు కించిస్తు నష్టము లేకుండ గ మా మైస్యము లన్నియు మాలో జేరి కలిసి కొన్నవి. నిన్ను మధ్యాహ్నము మరల మాయివిల్లరు కుత్తరముగ శత్రువులు యుద్ధ మొనర్పిరి. కాని విఫలమైరి. గాచీ అడవిదగ్గర నున్న మా ప్రదేశములను శత్రువులు సాయంకాలము భయంకరముగ ముట్టడించి కొంచెము అడవి కుత్తరముగలో ప్రవేశించ గల్గిరి. మావేగుస్థానములనుండి కొంచెము మేము వెనకకు పోవలసివచ్చినది. రాత్రంతయు శత్రువులు మంటలు మిరుపరికరములతో యుద్ధమును విధిచిరాముమలేక చేయుచునేయుండిరి. మేముగూడ తీవ్రముగ పోలి పీల్చుప్రయత్నముల నన్నిటి వ్యర్థము చేసినారము. బెల్జియనుకు ఉత్తరము మామంక్రి కొంచెము అభివృద్ధిగాంచినది. సేటియూరును మరల ఎఫీకెతూర్పుగనున్న ప్రదేశమున యుద్ధము మరల ప్రారంభమాయెను. మెస్సయిన్సుకు పడమరకు గతరాత్రి మా స్థానములను కొంచెము బలపరుచుకొన్నారము. జర్మనుల ముఖ్యస్థాన మొక దానిని బట్టుకొంటిమి. వైసెమెను ఆగ్నేయముగ ముందు కేగినారము.

బ్రిటిషు వైమానిక యుద్ధము.

అండె, సెప్టెంబరు 21:—17 టన్నుల బాంబులను బరపినార మని గతరాత్రి వైమానికమంత్రివర్తమువారు తెలియజేసిరి. మ్యాకెహీముదగ్గరనున్న లంజా కర్మాగారములను, రేవు స్థలములను, కార్లురూకు పడమరకున్న కర్మాగారములను, బరాచిదగ్గరనున్న, కొలిమిని, బోలే, వైస్టాటి, మారునాంజి

విమానశాలను బంధువులకు ముట్టించినారు. కారణముగా అన్ని ఖాతలను బహులికించి, మ్యాజిస్ట్రేట్ లో కార్యాలయమును విశేషముగా అంటుకొన్నది. (వెనెటి, మారువాంజి విమానశాలపై నూటికొక బాంబులను వైచి నష్టపరచితిమి శత్రువిమానమును కేకగాని కూల్చితిమి. ఒక బ్రిటిషు విమానము తిరిగిరాలేదు.

హిందెంబర్గపంత్ చీల్చబడుట.

గత 8 రోజులనుండి జర్మనులకు ప్రమాదకరమగు పరాజయపరంపరలు గల్గుచున్న వని హేతుగాలు దెలుపుచున్నారు. హిందెంబర్గ కింగ్ డొమింగు, వారువ్యయమును హిందెంబర్గ పంత్ చీల్చబడుట రక్షకస్థానములు చీల్చబడినవి. క్రొత్త బాంబులను హిందెంబర్గ పంత్ చీల్చినందు క్రింద లెఖలో పడచుటి భాగమును ఉప్పు ఆస్తిపై పులు ఆపరించుచున్నది. హిందెంబర్గ క్రింద కొద్దిగా బంబులను బలవంతమున బలవంతమున రక్షకస్థానములను చీల్చి నొందించుచున్నది. తూర్పుగను, దక్షిణముగను, కాలవ నెట్లు పారుచున్నది. సోమియా, సన్నులి నందుగొందులును, పాడైన రస్తాలును ఆబాంబర్గకు వచ్చువి. బ్రిటిషువా గ్రామిం చుకొన్న స్థానము అట నీ సమస్య తమకు కొందలముమై కలవరకొన్నది ఇది కాలాదే హిందెంబర్గకు రస్తాను లోగొనుచున్నది. ఇదట ఇటువంటి విమానప్రభామి నష్టమైన హిందెంబర్గ కింగ్ డొమింగు వై కలుగును. ఈమధ్య మాంగిక సేనాని శత్రువుల ముఖ్యస్థానమును హిందెంబర్గ నోరెయిను సానమును పకపకముకొనటకు ప్రయత్నముగ కృషి సల్పుచున్నాడు. హిందెంబర్గను హిందెంబర్గపంత్ చీల్చిన కదలంబుటకు ఆమెకరులు ప్రయత్నించుచున్నారు. బాబోపునెల లో గొప్ప మార్పులు కలగగలవని ఆశలను కొల్పుచున్నారు.

బ్రిటిషువారి ముఖ్యపునోవచ్చి.

లండను, సెప్టెంబరు 21:—(సామంత్రం 10-85 గంటలు) బ్రిటిషువారి ఇట్లు తెలుపుచున్నది ఎక్కి తూర్పుగ నేటి యుద్ధమును కొందెంబర్గకు జరిగినది. తీవ్రముగా పోరి ఆంగ్లేయు సేనలు యుద్ధమున బాటి జయశరముగ ముందు కేగినవి. ప్రతివోటును శత్రువు బలకరముగా తలపడిరి. కాని వారిని పారద్రోలి రజనగమునందంటటను విజృంభించితిమి. వీరితో బాటు ఆస్ట్రేలియనులు గూడ హార్గికోట్టు ప్రశంసలను జయశరముగా పోరిరి. కొందెంబర్గను బోయిరి. చాల మందిని శత్రువులను బండిలగ గొరిరి.

విమానములపోరు.

నిన్నటిదినము: శస్త్రము కురియుచున్న ఆకాశమంతయు మేఘావృతమైనది. మా వైమానికులు మంచిపని సాగిరి. 16 శత్రువిమానములను నాశనము చేసితిమి. 3 డింబిరి పనికొరకుం దగజేసి క్రిందికి పారద్రోలితిమి. మావిమానములు 11 కాన్పించుట లేదు. రాత్రి రెండుయంత్రిములుగల్గి బాంబులను బరపు జర్మనువిమానమును నేలకొల్పితిమి. గత యాడురోజులలోను మా విమాననిధ్వంసకరయంత్రిములు రెండు శత్రువిమానములను నేలకొల్పిరి. శుక్రవారమునాడు మొత్తము 16½ టన్నుల బాంబులను విసిరినాము.

మిత్రమండలి విజయమును అంగీకరించుట.

లండను, సెప్టెంబరు 21:— జర్మనువాయువార్త లిట్లు తెలుపుచున్నది. సోమికిదక్షిణముగ మావేగు సేనలు జేనుక కేగినవి. ఎస్సెన్స్-లీ-గ్రాండును ఖాలిచేసి పారము. జోయికి పడమరనున్న ఉన్నతిపువరములందు శత్రువులు ఆకుగిడిరి.

సమాచార వదలుట.

లండను, సెప్టెంబరు 19:— బాహును వదలి ఆఫ్రిటిషు సేన నిరుపద్రవముగ నిడలిపోయెను.

అమెరికా

వెనెడెంబర్గ విజృంభణగారి ప్రకటనము.

శత్రుల మాటలను నమ్మకము.

లండను, సెప్టెంబరు 20:— హిందెంబర్గలో నన్ను మ్యాజిక్ పత్రికా విలేజుకును ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. మిత్రమండలి రాజ్యాంగ వేర్లలోను, అమెరికా రాజకీయోద్వేగులలోను సంధిని గూర్చి యిట్లు వెనెడెంబర్గ విజృంభణగారు తెలిపిరి:— “సంధి వ్యాపకపు ప్రయత్నములకు దగ్గించున యావశ్యకము. సంపూర్ణ విజయమే మాకు పరమావధి. మధ్య వర్తిత్వము నీలబడదు. నేను క్రిక్కిరించిన పదనాలుగు పదములను ఆస్ట్రేలియనులు అంగీకరించినను శత్రువుల మాటలను నమ్మరాదు. వాస్తూలకమగు వాస్తానములకంటె ఎక్కువ ప్రమా

దము గల ఆభయమును శత్రువులు మన కీయవలయును. ఒక మారు వారభయ మిచ్చినపిదప మరల దానిని నల్లఘించుటకు వీలులేకుండ చేయవలయును.

మిత్రమండలి సంయుక్త ప్రత్యుత్తర మియ్యబడదు.

లండను, సెప్టెంబరు 21:— ఆస్ట్రేలియను సంధిలేఖకు మిత్రమండలివారందరునుకలసి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెదరనితోచదని రూటరు తెలుపుచున్నాడు.

హాలండు

హాలండు వ్యాపారము.

హేగు, సెప్టెంబరు 21:— అన్ని ఆహారపదార్థముల ఎగుమతులను నిషేధించినది. హాలండువారి ఆహారసాచు గ్రులను సంబంధించిన వన్నియు నిలిపివేయబడినవి. ఆస్ట్రేలియా వారు హాలండువారికి 5 వేల టన్నుల మెట్రోలియమును కాల పంచదారనా పంపుటకు హాలండువారు వారికిగిల్లరుల నిచ్చుటకు హాలుబాగములు జరుగుచున్న వని విజున్నానండి హాలండు పత్రికలకు పంపివార్తలు వచ్చినవి.

సార్ల మెంటువర్గ

ఈనెల 17 కు తేదీని హాలండు రాజీగారు ప్రధాన సభను ప్రారంభించిరి. ప్రజలకు కలుగుచున్న బాధలకు సానుభూతిని తెలుపుచు యుద్ధమునకు ఆర్థికవనరులు చాల కష్టపడతమందున్నవనియు హాలండువారు తాటవ్యయమునాపు కొనగోరెదరని తమ స్వార్థంత్యధంగమునకు సహించనియు సేనలను సమావేశముచేయ నవసరము లేకుండ చేయుటకు సాచుగ్రుల నందరికిని సమానముగా నందచేయుటకు సర్వ ప్రయత్నములను చేయవలసియును యుద్ధానంతరమున వాణిజ్యపరిశ్రమల హాలండునందుకు అధిపతీకము లందును మరల నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నములు చేయవలసియును రక్షణవ్యయములకు మిత్రపరులకు ఆవశ్యకమనియు రాజీగారు నాడిరి. ఇద్దరకావ్రకృతి కాస్త్రముల కొక నంత్రినేని జూడర్సీలోని సీరు తోడివేయుటకు శార్మిక కాఖలను ఏర్పరుచుటకు కోసములు చేయబడును. ఇండిను అధినివేశములలో నల్లమందు సారామున్నులు వాని వాడుకను తగ్గించుటకు గట్టి ప్రయత్నము లొకకు చేయబడును. అధినివేశములవారి ఆర్థికాభివృద్ధికొరకు అధినివేశముల పైనికక్క మేర్పరుపబడును.

రుష్యా

లెటిషు పటాలముల సభ.

లండను, సెప్టెంబరు 22:— బ్రిటిషువారివై తలపడుటకు లెటిషు పటాలములు నిరాకరించినందున దక్షిణరొమున బోలిషివిక్కులకు పరాజయము కలె నని జర్మను పత్రికలు తెలుపుచున్నవి.

హాలండు రాయబారము.

లండను, సెప్టెంబరు 20:— లెర్లికొనుండి ఇట్లు తెలిపి వచ్చినది. హాలండును గూర్చి ఆస్ట్రేలియా జర్మనులు ఇంత వరకు నిర్వచితాభిప్రాయమునకు గాలేదు. పూర్వము కలెనే ఆస్ట్రేలి- హాలండు పరిష్కారమును జర్మనులు నిరాకరించుచున్నారు.

బోల్షి విక్రల ఘోరము.

లండను, సెప్టెంబరు 22:— రషియను మ్యాజిక్ సభ్యులును, సామ్రాజ్యసభ్యులును కీఫులోపమావేశమైరి. బోల్షి విక్రల దురాగతములను నిర్మూలించరలమున వీరి విరోధాలో నున్న అన్ని ప్రభుత్వములవారికి సంక్షేపంపుటకు తీర్మానించుకొనిరి. రషియాలో నన్ను శాశ్వతీయములను బంధించి కాల్చి చంపినవలయు ఆక్షేపమును అన్ని జేకములవారికిని లెనుకొనమును వెలుపుచు సంక్షేపము పంపుటకు ఉక్రేనియను మంత్రి నగ్రమువారు నిశ్చయించుకొనిరి. రషియాలోనున్న ఉక్రేనియనులను కాపాడవలయునని జర్మనులను కోరిరి.

బాల్కను

లండను, సెప్టెంబరు 20:— హాలండువారు బ్రిటిషు వారు ఇట్లు ప్రకటించుచున్నారు:— 18-క తేదీ ఉదయము 5 గంటలకు బ్రిటను గ్రీకు సైన్యములు జొరెయను సరస్సునకు పడమరగను, తూర్పుగను ముట్టడి సల్పినవి. జొరెయను పత్తనమునకు పడమరగనున్న ట్రెంజావాలను పడమటిభాగమును ఆక్రమించుకొనిరి. 2 వేల గజములు ముందుకు పోయినారము నామభాగమున బల్గేరియనుల తీవ్రప్రయోధములొనర్చి తాము

కోల్పోయిన ప్రదేశమును వశపరుచుకొనిరి. కాని దక్షిణభాగ మండను, మధ్యభాగమందును, మాస్టానములకు నిలబెట్టుకొంటిమి. సరస్సునకు తూర్పుగ రాత్రి శత్రు వేగుస్థానమును బట్టుకొంటిమి. 7 వందలకంటె ఎక్కువమంది మానకమైరి. గ్రీకులు పరాక్రమముతో పోరిరి.

బాల్కను సమరము

హారిను, సెప్టెంబరు 22:— మిత్రమండలివారు బాల్కను రంగమున 8 వేల మందిని వందలకొలది ఫిరంగులను పట్టుకొనిరి.

జర్మను

జర్మను దొరతనము-విషమస్థితి.

ఆమెట్టవడం, సెప్టెంబరు 20:— విషమస్థితి ప్రబలముగానున్నది. ప్రధానశిబిరము వారిని పాటించకుండ కాలానుగుణ్యముగా పరిపాలనమును జరుపుటకు సార్ల మెంటువారు పూనుకొనలేని హెచ్చుసంఖ్యగల వర్గములు పట్టుదలతో నున్నవి. క్రొత్త ప్రభుత్వము 2,30 స్థానములు సాంఘికప్రజాస్వామ్యవాదుల కిచ్చుపద్ధతిని వారు సహకారులగుట కంగీకరింపిరి. పరిష్కారము ప్రధానసభ్యులవారిలో నున్నది. సోమవారమునాడు సమావేశము జరుగగలదు. కోపేను హేగలో రాయబారిగా నున్న కొంటురనిజోను చాన్సలరుగా నియమింపదగు నని లీషిగరు తెజల్లాలు పత్రిక ప్రాసించి.

ఎడ తెగస పోరు.

లండను, సెప్టెంబరు 20:— మాల్టాసీను పీఠభూమి యందు జనరలు మాంజిను సేనలు ఒక స్థానము శాక్రమించినంతనే మరియొక స్థానమున వారు జరుగవలసి వచ్చింది. వెర్దెకు యుద్ధమునకు పేర్కొట సేనలకు మరల నింతయాయాస మెన్నుచును కలుగలేదు. కొన్ని డివిజనులు విశ్రాంతి నెయగకుండ 17 దినములు పోరెను.

వోరలో వేగు సేనల యుద్ధము, వైమానిక పు పోరుతప్ప ముఖ్యసంగతు లేనియు లేని ఆమెరికనులు దెబ్బుచున్నారు.

యుద్ధ విజయము

ప్రధానకాఖకు ఈనెల 20 కు తేదీవరకు 50 కోట్ల 85 లక్షలు చేరినది. ఈ మొత్తమున 85 లక్షలు ప్రైవేటిల్లులు. వివరములు.

బంగారము	19,81,00,000
బాంబాయి	14,90,00,000
సంయుక్తరాష్ట్రములు	8,76,00,000
చెన్నపురి	8,86,00,000
పంజాబు	8,80,00,000
బర్మా	1,58,00,000
బీహారు ఒరిస్సా	53,00,000
మధ్యరాష్ట్రములు	56,00,000
ఆసాము	7,00,000

తపాలాఫీసు కాఖ.

యుద్ధమున ప్రధానకాఖమునాని చేయబడినను తపాలాఫీసు కాఖ 21-12-1918-క తేదీ వరకును తెరువబడి యుండును. కాన నిదివరకు నిజేపించనా రీకాఖలో నిజేపించుట కింక సరకాశము కలదు. నగదు పుత్రములు, 5 సంవత్సరముల నగదు చీట్లరూపమున కాలసామ్యము పుచ్చుకొనుటకును యుద్ధమున పత్రములకు రు 25 నా గాని ఆ మొత్తమునకు ద్వితీయము త్రిగుణము చతుర్థముగ నెంత మొత్తము వరకునెని గాని పుచ్చుకొనుటకును అరకాశము కలదు. ఒక్కొక్కరు 5 వేల రూపాయల వరకును చేయవచ్చునని కలకత్తా పోస్టుమాన్సు జనరలు గారు ఈ నెల 21-క తేదీని ప్రకటించిరిని తంతివార్త వచ్చినది.

ఒకవధువు కావలెను.

వరుసం వెలనాటి బ్రాహ్మణ యువకుడు. గొప్ప కుటుంబమునకు చేరినవాడు. పెద్దపరీక్షల నిచ్చినవాడు. ఇతర వివరములను తెలియగోరునా రిట్లు ప్రాయచలెను.

వి. శేషగిరిరావు

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము

7, రెండుకేటిపిడి, బాద్మిపురు, చెన్నపట్టణము.

వృత్తాంతములు

వెండిధర:—లండను బజారులో ధర మారలేదు. విడుదల రాగుగానే యున్నది.

వేగువ్యాధి:—ఈ తరహాలో సానమున నీవ్యాధి చాల భాగము తగ్గిపోయినది. 7 వ తేదీలో నంతమగుచారమున బంగాళము, బీహారు బరిసాన్, సంయుక్తరాష్ట్రములు, రాజపుటానా, మధ్యయుండియాలలో మొత్తము 11 గురు మాత్రమే చనిపోయిరి.

కలకత్తా దోపిడికేసులు:—లాల్ బజారు పోలీసు కోర్టువారు వైకేసుల విచారణ ముగించిరి. 6 గురికి ఒక్కొక్కరికి మూడు మాసముల చొప్పున కఠినశిక్ష విధింపబడినది. చోరత్వత్తిరి కలిగియుండిన పెక్కుమందికి 1 మాసము మొదలు మూడు మాసములవరకు కఠినశిక్షలు విధింపబడినవి.

బొంబాయి రాష్ట్రమున విద్యుత్తు:—బొంబాయి నగరమునందును, దీవియుందును పేటలలోను సాలసెట్టిలోను విద్యుత్తు వ్యాపారము చేయువారందరును తమ దగ్గర సిద్ధముగా గాని రాదలచిగాని తమ కాలా నితరులయొద్దగాని 100 బస్తాలకంటె హెచ్చుమొత్త ముండినచో ఈ నెల 28 వ తేదీన ఆ బస్తాల వివరమును ధరలను కట్రోలుకు తెలియజేయవలెనని దొరతనము వాజ్ఞాపించిరిని ప్రకటించబడినది.

నూలుబట్టల పరీక్షలనము:—దీనినిగురించి బొంబాయిలో సభజరుగుచున్నది. ఈ సభకు వివిధరాష్ట్రముల ప్రతినిధులును వణిజ్యులును బొంబాయి నూలువ్యాపారుల సంఘము యంత్రకాలల సంఘము వాణిజ్య సంఘము తానుల వర్తకుల సంఘము అనామదాహారు యంత్రకాలల సంఘము యున్నగు సంఘముల ప్రతినిధులు వచ్చిరి. చర్య వెల్లడింపబడలేదుగాన ఆందరికిని సమాధానము కలిగినదని తెలియుచున్నది.

ఇండియాదినము:—ఇండియా దినోత్సవ విషయము తంజివాడలోన తెలియగనే రంగూనులో పాశ్చాత్యులొక ప్రదర్శనమును గావించిరి. నటనలందరును సాశ్చాత్యులే ప్రేక్షకులలో చాలమంది బర్మావారును భారతీయులునుండిరి. భారతమాతను రాష్ట్రాధి దేశతలా పరిశీలించియున్నట్లు బర్మా భారతీయ యువకు లాయాపాత్రములను ధరించి చూడ ప్రదర్శనము గావించిరి. వారి ఆలంకారములు సునోహన దుహలనులును చాల ప్రహ్లాదులు కలిగించెను.

రంగూనువిద్యుత్తు ఎగుమతి:—విద్యుదును కలకత్తాకు ఎగుమతి చేయువాడదని ప్రకటించిన వెంటనే 21-వ తేదీ రంగూనులో ధర రు 840 లై నది. 20-వ తేదీన ధర 820-890 గానుండెను. 21-వ తేదీ మధ్యాహ్నము వరకు రు 850 లై నది. కలకత్తాకు ప్రతి వారమును 4-5 వేల టన్నుల విద్యుదు ఎగుమతి చేయబడుచున్నది. బొంబాయి చెన్నపట్టణము కలకత్తాలో విద్యుదులేదు. అచటికి పంపుటకు స్త్రీయరు కొరకు ప్రయత్నించుచున్నానని ఆఫీసారి చెప్పెను. చెన్నపట్టణము నకు నీరసపురకము మాత్రమే పంపబడునని వదంతి అసత్యమని గూడ నాతడు స్పష్టపరచెను.

జపాను వొక యంత్రకాలను కొనుట:—పంజాబులో మూలము స్పష్టింగు మిల్నుకంవెనీ వేలముచేయబడగా

నిద్రకు స్థానికయంత్రకాలాధికారులు కలసికొనిరి. దానిని 10 యంత్రకాలము జపానులో ఒకాకాలో ప్రధానకార్యాలయము గల జపానుకాటను ప్రేషింగుకంవెనీవారు కొనిరి. పంజాబులో నొక యంత్రకాలను జపానువారు కొని పనినిప్రారంభించుట కిదియే మొదటిసారి. బొంబాయిరైతు లిదివరకు కొని యున్నారు. నిరుడు విలువూరులో జమునాదాసుగారు తాతా కంవెనీవారిపక్షమున నొక యంత్రకాలను కొనిరి. ఇప్పుడు వారికృష్ణలాజుగారి లాహోరుయంత్రకాల నొక బొంబాయి వర్తకుడు కొనదలచి యున్నాడు.

బంగారపు గొడుగును దొంగిలించుట:—చాపల్లో బాబులారు దేవశమున ప్రధాన విగ్రహమునకు వైగా వెండి విమానముక్రింద నున్న 181 తులముల ఎత్తుగల బంగారపు గొడుగును బుధవారమురాత్రి 11 గంటలకును గురువారము నాడుదయము 7 గంటలకును మధ్య నెవరో తగ్గరించిరిని ధర్మకర్త పోలీసువారికి తెలిసెను. బుధవారమునాడురాత్రి 11 గంటల కా గొడుగును యథాస్థానమున ధర్మకర్త స్వయముగా చూచెను. పిమ్మట తిలుపులు మూసిరి. గొల్లరమునందున్న చిన్న గవాక్షమునకు ప్రాచుగట్టబడియున్నది. దొంగ దాని గుండలోనికి దిగి యుండవలెను.

బాహు పరకురావప్రీతి యగుచున్న దని తెలియుచున్నది.

ఆస్త్రియనుల మందుగుండు కర్మాలయ చుట్టుకొని 392 మంది హతులైరి. చాలమంది గాయములను జొందిరి.

అంతర్గామి విధానమును బెహినికిగాను పట్టుదలతో గోరేదెదని ధైర్యు వారాపత్రిక జర్నలియా తెలుపుచున్నది.

అన్ని రకసంగములకు బోవుటకు 1750000 అమెరికను డాలరులు నోచేలవెక్కి సమద్రముమీద నున్నా రని మార్చి నేనాని ప్రకటించిరి.

జర్మను, స్పెయిను వ్యవహారముల సందర్భమున వాక్ క్యామెయగారు ఉద్యోగమును చాలించుకొనిరిని తెలియుచున్నది. పీరిస్టానే వాక్ బెకేగారు నియమితులైరి. పీరియూద్యోగములను తీర్చిదిద్దుటకు కొంతవరకు అంతర్గామి గందరగోళములుండవని అనుకొనుచున్నారు.

జర్మనీలో తిండిఅల్లరి:—ఆహారాధికార వ్యయ వారు మాంసమును, కొవ్వును, ఉరలగడ్డలను పంపివెట్టనందున స్వాభజా బద్ధులొకజూ సమ్మెకట్టిరి. ప్రభుత్వదినము లోనికి చొరబడుటకు ఈయల్లరిమాక ప్రయత్నించెను. చివరకు గవర్నరుగారు పీరితరపున కొందరితో స్థితిగతులనుసూచి చర్చించిరి. ఈలోపుగ ఆహారపదార్థపు దుకాణములు కొన్ని కొల్లగొట్టబడినవి. అల్లరిగణించి కాంతియుతమగు పరిస్థితులకు ప్రవేశింపబడుటకు ప్రయత్నములను రప్పించిరి

బోకీషివిరుల దౌర్జన్యము నడంచుటకు తీటసభకేపు రాయబారులకును మంతులకును, మిక్కిలందలి ప్రభుత్వముల వారికిని అమెరికన్ ప్రభుత్వమువారు లేఖలనుండి వారి యభిప్రాయమును తెలియగోరిరి. మాకు తెలిపినంతవరకు వెల్కో గాగ్సు, మాస్కో, మన్నగు ప్రదేశములందు నివసాధులగు రషియనులు నేనెటు అతి భూరముగ బోకీషివిరులచే హత్య గావించబడిరి. ఎట్టి విచారణ లేకయే పీరు కాల్చి చంపబడిరి. నేనెటు బండియగ జేయబడుచున్నాడు.

పురుషప్రయత్నము మోక్షమునకు సాధనమా?

ప్రీతికేసునందుగల ఉన్నత విద్యాలయ నందరమునందు ఆదివారము సాయంత్రము బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది రామకృష్ణ సోమయాజులుగారు “మోక్షసాధనమునకై పురుషున కంతకత్తి గలదు” అను విషయమునుగురించి గంభీరవస్తాసమునుజేసి పర్. శివస్వామిఅయ్యరుగారు సభాధిపత్యమును వహించిరి. సదాశివయ్యరు వారిధర్మపత్నియును, వేదా గామేశంపంతులు, వేద సారానుజయ్యురై, ఎల్. ఏ. గోవిందరావుఅయ్యరు, వే. రామనాథపంతులు, పురాణం నాగభూషణము, జి. వె కటరంగరావు, పంచావకేశఅయ్యరు, దండు సుబ్బాపురాని, బారు నరసింహారావు, అన్నావయ్య వేంకటాచలం, కృత్తివెంటి నాగేశ్వరరావు, టి. వి వెంకట్రాచయ్యగుగారు, మొదలగు మహాజనుల నేడలు సభ ఎలంకరించి విద్యాసములు విద్యార్థులు చాలమంది వచ్చిరి. సభ్యుల యభ్యర్థన ననుసరించి సోమయాజులుగారు వారి యుపవ్యాసమును సంస్కృతిగోషయందు జేయుట కుపక్రమించిరి. సోమయాజులుగారు రంగశ్రమును ములభమును నిర్దుష్టముననై సంస్కృతభాషయందు నలువది నిమిషము పాఠ్యసిందిరిరు సాక్షు సభ్యుల కోరికమీదను సాంధ్యమున నుపసన్నిధిరి.

మోక్షసాధనము సహద్యము. ఆ విషయనిచారణము మూఢవిశ్వాసము గలవానికి జ్ఞానసంపన్నులకును నవసరములేదు. మూఢవిశ్వాసముగలవారు చెప్పిందానిని విశ్వసించుదురు. వారికి విచారణతో నిమిత్తములేదు. సర్వజ్ఞులైన జ్ఞాన సంపన్నులకును విచారణతో నిమిత్తములేదు. ఆ విషయనిచారణము స్వల్పకాలమునందు సాధ్యముగాదు. నేను చెప్పు విషయము విద్యద్యోష్టలలో నిండియుండిన, సభ్యులకు తెలియనిది కాదు. ఒకానొకనుచోజనుడు తెలిపినటులు నేను బొందినజ్ఞానము మీరు చినుటవలనను నాకు ప్రత్యక్షముగజగుటయే నా ప్రయత్నమునకు ముఖ్యకారణము. పురుషప్రయత్నములకు సామాన్యముగ మూడు ప్రతిబంధకములు గల్పింపబడుచున్నవి. మొదటి ప్రతి బంధకము దైవ విశ్వాసము. దైవానుగ్రహము లేనపుడు పురుష ప్రయత్నము నిష్ఫలమగుచు గాని ఫలము గాదు. పూర్వసాసన రెండవ ప్రతిబంధకము. కనులకు రెండు ప్రయోజనములు గలవు. మొదటిది ప్రతిఫలము, రెండవది అభ్యాసము. అభ్యాసము లితరాభ్యాసమునకు గారణము గాగలదు. మూడవ ప్రతిబంధకము కర్మ. కర్మఫలమును దప్పించుకొనుట జీవజాలములకు సాధ్యముగాను. జీవజాలములు కర్మానుసారముగ బ్రవర్తించునపుడు మనుజుప్రయత్నములు నిస్సారము లగును. శ్రీకృష్ణుడు అర్జునుకు దిగ్విహారు నిస్సార మని యుపదేశించెను. ఈ మూడు ప్రతిబంధకములు పురుషప్రయత్నములకు నిజమైన ప్రతిబంధకములు గావు శుశ్రేష్టరకు మనుజులకు మహాత్మరమైన శక్తిగి ఫలిసాదించెను. ఆశక్తిగి సన్యాసున గాని మహాత్మున గాని వినియోగించుటకు పురుషున కవకాశములు గలవు. సాధుమార్గమున శక్తిగి నినియోగించిన మోక్షము సమకూరును. శ్రుతులు బ్రహ్మసూత్రములు భాష్యములు పురుషునకు స్వతంత్రకత్తి గలదని సంబోధించుచున్నవి. పురుషులకు వాసన కలిగమించుటకును సామర్థ్యము గలదు కర్మవిషయము అతిగమానము. నోచుటకు వ్రాసిన దానిని తప్పించుకొనుట దుర్లభమను నభిప్రాయము భారతీయులకు సరిపాటియై నది. గాని బ్రహ్మసూత్రములందును భగవద్గీత అందును పురుషునకు కర్మబంధమును శిథిలముచేయుటకు సామర్థ్యము గలదని యుపదేశించబడినది. రాగద్వేషత్యాగము కర్మత్యమునకు సాధన మని భగవద్గీత బోధించుచున్నది. అదైత్య దైత్య విశిష్టాదైత్యభావ్యకర్తలు పురుషునకు కర్మబంధములను శిథిలముచేసి పురుషాత్మును బడయుటకు సామర్థ్యము గలదని యుపదేశించిరి. మోక్షసాధనమునకు ప్రతిబంధకములనుజయించుటకు పురుషునకు శక్తి గలదని మన శ్రుతులు స్పృశులు పురాణములు బోధించుచున్నవి. సంస్కృతభాష కిష్టకు దుష్టి స్థితిగలిగినది. ఇప్పుడుగల యనాదరణమే సంస్కృతభాషకు ముందును గలిగిన భారతీయుల విజ్ఞానచంద్రమున కశించుట సహజము. మన మతసాంప్రదాయాచారములను మారందరును శ్రద్ధాభక్తులతో బరిశీలించి దాని నాధారముటకు సభ్యులను వేడుచున్నాను. అనంతరము సభాధ్యక్షులు సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు సోమయాజులు గారిని వారి సామర్థ్యమునకు సంస్తుతించిరి. పురాణం నాగభూషణముగారు సోమయాజులు గారికిని శివస్వామియ్యరు గారికిని వందనంబు లర్పించిరి.

వైగుభయము లేదు.
వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యులభూ.
వైగు వైగు
వి వార కా వ. భ ము లు
మూలములు గానియు బయటటి పట్టరములుగ ఇండియా, బర్మా, సిల్హోన్ ప్రదేశములందును, స్వదేశసంస్థానములందును వైగు కోసులను గాపాడుట తోకనిదియు. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన
వైగు సోకదు.
హామలిపానియ 5 చొప్పుల బుడ్డి ఒక యు 10-0-0 | శిశువారమున 1 చొప్పు బుడ్డి ఒక యు 10-0-0
డిబ్బో 8 " " 0-0-0 | డిబ్బో 1 " " 0-0-0
హ్యాకింగు పోటీకేసులు. కొరువారికి మావెడ్డ క్యాటలా గునితముగ పంపబడును.
తంతి నిలాసము:- “కుండిట్” మదరాస్.
ఆయుర్వేదాశ్రమం, శివ, ఆచార్యనోవిధి, డి.టి. మదరాసు

The Great War.

(Reuter's Agency)

America

President Wilson's Declaration. Enemy's Word Cannot be Trusted.

LONDON, September 21.
PARIS.—The "Matin's" Washington correspondent says that President Wilson, addressing Allied diplomats and American politicians, explained at length his peace views. "It is essential to cut short this new attempt at pacifist propaganda. We must have" he said "absolute victory. No parleys are admissible. Even if Austria were prepared immediately to accept the fourteen peace points I formulated, the fact remains that we cannot trust our enemies' word. We must have something beyond verbal promise. It must be made impossible for them to break it."

Allies Joint Reply Unlikely.

LONDON, September 21.
PARIS.—Reuter learns that it is unlikely that the Allies will reply jointly to the Austrian peace note.

British Labour Views.

No Imperialistic Aims.

LONDON, September 20.
A feature of the Labour Conference to-day was the severe censure administered to the British delegate who asserted that the Allies were warring for imperialistic aims. Mr. Sidney Webb emphasised that the delegate was not speaking for the British delegation, a vast majority of which strongly favoured the continuance of the war until victory. Mr. J. H. Thomas, Member of Parliament, also denounced the delegate's speech, which he emphasised did not represent the views of British Labour. (Applause). There could be no ending to the war until the Germans voluntarily or compulsorily cleared out of France and Belgium. It was never intended to leave Germany with a free hand in the east. (Applause). They could never agree to the Brest-Litovsk peace. British labour would fight to the end for its war aims. (Cheers).

Labour Conference on Terms.

Americans and Enemy Delegates.

LONDON, September 21.
The report of the war aims committee of the Labour Conference has been adopted. The report expresses the unqualified determination of Labour to help the Allies to drive the Central Powers out of occupied territories and supports President Wilson's fourteen propositions. It demands the direct official representation of workers at the peace conference and has decided to hold a World Labour Conference at the same time and place as the Peace Conference. The Report objects to secret diplomacy and secret treaties. Mr. Bowen the American delegate, gave notice that in the event of the holding of a future inter-Allied Conference at which enemy delegates are present, American representatives will not participate.

Foodstuffs for Holland.

United States Notification.

LONDON, September 21.
WASHINGTON.—The State Department notifies that as long as Holland permits herself to be intimidated by German threats to destroy her shipping, there cannot be arrangements for shipping to her American foodstuffs in the same way as to other neutrals. This notification arose from Holland's appeal for American food supplies while four hundred thousand tons of Dutch shipping is lying idle in European ports. The State Department hopes that the Netherlands government will open the way for a general resumption of trade by removing the embargo on the movement of her ships.

Bolshevist Terrorism.

American Note to Neutral and Allied Powers.

LONDON, September 22.
WASHINGTON.—Government has directed Ambassadors and Ministers in Neutral, and also Allied countries to ascertain whether those Governments will join in some immediate action to impress Bolsheviki with the aversion with which the civilised world regards their wanton terrorism. According to information received thousands of peaceable Russians in Petrograd, Moscow and elsewhere have been shot without trial and prisons are overflowing.

LONDON, September 22.
General March announces that embarkation of American troops to all fronts overseas now exceeds 17,50,000

Central Powers

Germany anxious for Peace.

Reply to Austrian Peace Note.

LONDON, September 21.
AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says:—The German note replying to the Austrian peace proposal states that the latter's autonomy is inspired by a feeling of noble humanity to all belligerents and corresponds with the spirit of peace and conciliatoriness pervading the statesmen and people of the Central Powers. The Imperial Government is ready to participate in the proposed non-binding discussions and desires a lasting peace sincerely and earnestly.

Changes in German Naval Command.

LONDON, September 22.
It is announced in Berlin that Vice-Admiral Behncke is appointed to succeed Admiral Von Kapelle as Secretary to the Admiralty who is granted leave. The "Berliner Tageblatt" reviewing Behncke's career

recalls the interview he granted to the American Naval Attache at the beginning of 1915 when he declared that U boat war must be conducted with due regard to neutral ships, international law and human lives on board the merchant ships whether neutral or enemy.

Not A Whale-Hogger.

LONDON, September 22.
AMSTERDAM.—The Berlin newspaper "Germania" says that Behncke is not a passionate advocate of submarine. Resignation Connected with German-Spanish Situation.

The "Nieuwe Rotterdamse Courant" believes that Admiral Von Capelle's retirement is connected with the German-Spanish difficulties. Von Behncke's appointment will considerably strengthen the position of neutrals as regards submarineism.

A Food Riot in Germany.

LONDON, September 22.
The "Weser Zeitung" states that there was a one day strike at Salzburg as a protest against the failure of the Authorities to distribute meat, fat and potatoes. The mob tried to force their way into Government buildings. Finally the Governor received a deputation. Meanwhile food shops were pillaged. Troops had been called out to restore order.

Negotiations Regarding Poland.

LONDON, September 20.
A semi official Berlin telegram says:—Negotiations between Germany and Austria Hungary regarding Poland have had no result. Germany as before rejects the so-called Austro-Polish Solution.

Long Range Gunning Ceases.

LONDON, September 20.
AMSTERDAM.—An Official Statement in a Metz newspaper claims that long range bombardment has ceased owing to counterfire of Metz long range guns.

The Government Crisis.

Majority Favour Parliamentary Government Social Democrats' Attitude.

LONDON, September 20.
AMSTERDAM.—The Berlin correspondent of the "Leipziger Tageblatt" says:—The Government crisis has reached a climax. The majority of the parties are firmly resolved in favour of a parliamentary government which will pursue the policy demanded by the seriousness of the situation independently of main headquarters. The Social Democrats have declared their willingness to enter the new government on condition that two or three posts are occupied by Socialists. The decision rests with the Centre party which meets on Monday. The paper advocates the appointment of Count Rantzau, Minister at Copenhagen, as Chancellor.

Explosion in an Austrian Ammunition Factory.

LONDON, September 22.
AMSTERDAM.—A message from Vienna stated that 362 people were killed and many badly injured in the explosion at Woellerdorf Ammunition factory.

Russia

Czecho-Slovaks Pressed.

A Bolshevik Concentration.

LONDON, September 19.
The latest news received in London shows that the Czecho-Slovaks in European Russia are very hard pressed. The Bolsheviks, with a considerable number of Germans have occupied Volok, Simbirsk, and Kazan. The Germans are concentrating in considerable numbers, in the Kharkoff-Belgorod area, apparently aiming to prevent the junction of General Alexieff's forces in the Don valley with the Czechs about Samara. There are about 18,000 Bolsheviks between the Czechs and the neighbourhood of Ekaterinburg, and General Poole's forces at Archangel are understood to be over a hundred thousand. The Bolsheviks and Germans are engaged with the Czechs.

Baku Evacuated.

LONDON, September 19.
It is now permissible to state that Baku has been evacuated. British forces have safely withdrawn.

Baku on Fire.

LONDON, September 21.
AMSTERDAM.—It is reported that explosions are taking place at Baku which is on fire.

Bolshevist Terrorism.

Appeal of Members of the Duma.

LONDON, September 22.
A meeting of the members of the Russian Duma and Imperial Council held at Kite resolved to issue a manifesto appealing to all governments in Europe to end Bolshevist terror. The Ukrainian Cabinet decided to send a protest to all countries against the arrest and shooting of Ukrainians in Russia, also to request Germany to protect Ukrainians in Russia.

Lettish Regiments' Mutiny.

Refusal to Fight Against the British.

LONDON, September 22.
According to German papers the recent Bolshevik defeat on the northern front was due to the mutiny of Lettish regiments who refused to fight against the British.

Sinking Of Enemy Ships.

LONDON, September 21. 3.30 P. M.
A British communique from North Russia says:—Successful operation by the naval units and Allied troops on 16th and 17th instant was carried out on the Dyina River, resulting in the sinking of two enemy ships and capture of three guns and infliction of heavy losses.

Great Britain

Ireland and Conscription. Voluntary Period Extended.

LONDON, September 21.
It is officially announced that recruiting period in Ireland is extended from October 1st to October 15th. Should recruiting fail and conscription become necessary preliminary steps to enforce conscription can only be taken when Parliament is sitting and therefore cannot be taken before October 15th.

Repatriation of Representatives.

LONDON, September 22.
Reuter learns that arrangements are in progress for mutual repatriation of British and Russian representatives.

The Cotton Trouble.

Issue Referred to the Districts.

LONDON, September 22.
A great majority of delegates at meetings at Manchester on the 17th favoured speedy resumption of work but the proceedings were adjourned to the 20th, in accordance with the wishes of the majority in order to allow the issue to be submitted to the districts.

Rubber Industry.

Measures to Relieve Estates.

LONDON, September 17.
A telegram to the "Times" dated the 12th instant says:—The rubber Commission has temporarily suspended the export duty also the War tax in order to relieve the industry in the present crisis. The commission agrees to grant loans on security of rubber to meet the pressing necessities of estates. It is understood that the Commission is considering proposals for the restriction of output. The market is stronger the top price being 1.3 per pound compared to 1.1 a week ago.

British Monitor Sunk.

Result of Explosion.

LONDON, September 21.
The Admiralty states that a British monitor was sunk in harbour on the 16th instant as the result of an internal explosion. One officer and nineteen men were killed by the explosion and fifty-seven men are missing, presumed killed.

French Steamer Sunk.

LONDON, September 19.
PARIS.—The steamer "Admiral Charner" transporting horses and material from Bizerta to Malta was torpedoed and sunk on the 13th instant. Of 174 on board six perished.

LONDON, September 19.

Messrs Montagu's silver report a v.v.—There is no change in the position of the market. Trade demand is fairly active. Shanghai exchange is still nominally at 5/8 a tael. But business has been effected at considerable higher rates.

Obituary.

LONDON, September 21st.—The death is announced of the composer Miss Liza Lehmann.

General

Dutch Parliament Opened.

Speech from the Throne.

Holland's Neutrality Reiterated.

LONDON, September 17.
THE HAGUE.—The Queen opened the States-General to day. The speech from the Throne expressed sympathy with the extraordinary distress among the people of the Netherlands and referred to the increasing seriousness of the economic difficulties owing to war causes. It reiterated Holland's neutrality but expressed the firm resolve to defend her independence against all aggressors. All reasonable efforts would be made to lessen the burden of mobilisation, also to secure equality of distribution of necessities. Full attention would immediately be devoted to strengthening the dislocated commerce and industry in Holland and the Colonies after the war. The limitation of expenditure on defences was necessary. The new legislation would include the establishment of a Ministry of Education, Arts and Sciences, also a Department of Labour for draining the Zinder Zee. In the Indies the fight against alcohol and opium habits would energetically continue. The organisation of a Colonial military force based on the economic development of the population would be undertaken.

Dutch Trade.

Exports of Food Stuffs Stopped.

Austrian Petrol and Sugar Arranged For.

LONDON, September 21.
THE HAGUE.—It is reported that export of all food stuffs and everything connected with the Dutch food supply has been stopped.

A telegram from Vienna to the Dutch press states that negotiations are proceeding favourably between Holland and Austria whereby Austria will supply five thousand tons of petroleum and large quantities of sugar and Holland will give trade credit in guilders.

Palestine Front

General Allenby's Great Stroke in Palestine.

Flower of Turkish Army Captured.
25,000 Prisoners Taken.

LONDON, September 20. Reuter learns that General Allenby on the 19th instant attacked on a front of sixteen miles between Rafat and the Sea and broke through the Turkish line and entered by the afternoon Tulkaram, a depth of twelve miles. Cavalry passed on advancing into the rear of the whole Turkish army eastwards towards Nablus. Other cavalry advanced north eastwards towards Elafuta and Beisan in order to intercept the retreating Turks northwards. Three thousand prisoners were taken. General Allenby's right wing on the 18th attacked westward of Jordan and occupied Elmaghar being an advance of between three and four miles. Elmaghar is a junction of several roads from East and West of Jordan. The capture was effected in order to prevent the Turks on the west escaping eastwards.

LONDON, September 20. The Palestine Communique says:—During the night of the 18th inst. we commenced a general attack between Jordan and the sea. British and Indian troops eastward of Jerusalem-Nablus road advanced successfully and intercepted Turkish road communications leading southeast from Nablus. The main attack in which the French took part was launched on the morning of the 19th after a short bombardment between Rafat and the coast. Infantry made rapid progress overrunning the entire defensive system on this front and by eight in the morning penetrated to a maximum depth of five miles before swinging eastward. The latest reports indicate that Tulkaram railway junction was occupied in the afternoon while the brigade of Australian Light Horse reached the main Tulkaram-Messudieh railway and road in the vicinity of A-Jeda cutting off large bodies of retreating enemy with guns and transport. In the meantime a strong British, Indian and Australian cavalry force moving northwards in the coastal plain seized at midday the road junction at Hudeira nineteen miles from the point of departure. Eastward of Jordan strong detachments of Hedjaz Arabs severed railway communication leading northward, southward and westward from Dera. Naval units co-operated with the advance clearing the coastal roads with gunfire. Operations continue. Over three thousand prisoners had been counted by eight at night and many are not yet counted. Large quantities of material were taken. There are eighteen thousand Turks on the west and six thousand on the east. General Allenby is in the rear of the enemy westwards of Jordan and the enemy will find great difficulty in extricating himself especially as the Arabs have cut the Hedjaz railway eastwards of Lake Tiberias. Hedjaz Arabs inflicted a severe defeat on the Turks at Dera south-eastwards of the Dead Sea.

General Allenby's Stroke.

Acclaimed by the Papers.

War in Asia Minor in Favour of Allies.

LONDON, September 22. General Allenby's achievement, a real break through is acclaimed in papers as possibly decisive of war in Asia Minor. The way to Aleppo may now be cleared, and the hopes of the Turks not merely in Palestine but in Mesopotamia may be ended. Twenty-five thousand troops whom General Allenby has cut off are the flower of the Turkish forces. It is pointed out that two strokes, this and the Balkan offensive, have been admirably timed as the Germans are unable to give the Turks and Bulgars the least assistance but the papers emphasize that these operations are merely supplementary to the struggle in the west where alone the war can be ended.

Salonika Front

Advance on the Whole Front.

Allies Take 5,000 Prisoners.

LONDON, September 20. A Serbian communique says:—Our advance continues. We have passed the line Tchameske-Belashnitsa. The enemy has evacuated the Cerna river. We are closing to the left bank. The Bulgarians are burning stores. Prisoners exceed five thousand. In addition ten guns have been captured, mostly heavier, also quantities of material. Several villages have been captured.

The Retreating Enemy.

LONDON, September 21. A Serbian communique dated yesterday says:—Our advance north in one day, was more than fifteen kilometres. The infantry passed the line through Krivovo Stragovo Pragojel and Polcenko. The cavalry are north of this line. More than ten villages were liberated in one day. In the bend of the Cerna we have taken the village of Gudiya. Artillery are incessantly bombing the retreating enemy. A great number of prisoners have been taken. Soldiers in New Serbia, who had been forced to enlist in the Bulgarian army, are discarding their arms and transferring to our side.

Pursuit of Defeated Enemy Continues.

LONDON, September 22. A French eastern communique says:—The pursuit of the defeated Bulgarians continues. In spite of increasing resistance of the enemy's rearguard Serbian forces have reached the middle of the Vataha. On the left Allied troops have crossed the Cerna in the region of Cerbien and have captured the high summit of Poris and Dzera. The Bulgarians are setting fire to the abandoned villages. One of their field batteries was captured intact. Airmen are indefatigably bombing and machine-gunning retreating columns.

Serbian's Further Progress.

LONDON, September 20. Reuter learns that on the Salonika front the Serbians are pushing across the Cerna and continuing their march on Plochy, the Bulgarian advance base. They have made further progress on the right capturing Orzesko and are advancing on Konopiste.

Counter-Attacks Repulsed.

LONDON, September 21. A French Eastern communique says:—Despite lively resistance, our offensive between the Cerna and the Vardar progressed. On September 19, Allied cavalry reached the region of Ioloskor. The Serbians reached the left bank of the Cerna in the region of Dnyse and progressed towards Knopiste across the most difficult ground separating Belashnitsa from Beahava. The French and Greeks carried the villages of Tashine and Montk at the foot of Dzera. We captured a total of 90 guns. British and Greek offensive in the region of Doiran is progressing despite most violent counter-attacks.

Great Extension of Fighting Front.

LONDON, September 20. The entry of the British and Greek forces into action, following the rapidity on the French and Serbian success, forebodes a great extension of the fighting front in Macedonia.

Bulgarians Evacuate Positions.

LONDON, September 20. The latest news is that the Bulgarians have evacuated the positions on a seventy-mile front, from Monastir to the Vardar. The Serbians have taken 5,000 prisoners and 60 guns, including the majority of the enemy's heavy guns. Heavy fire, possibly a prelude to a new offensive, started in the left wing in the Italian-French sector. The Serbs have now advanced 30 miles. The cavalry left Polozhke, advancing in the direction of the Vardar valley. The Bulgars are retreating in disorder towards the Cerna. Near the middle Vardar, the first Bulgarian army, fifty battalions strong, has been completely defeated.

Fighting in the Balkans.

8000 Prisoners Taken.

LONDON, September 22. PARIS.—The Allies have now captured eight thousand prisoners and hundreds of guns in the Balkans.

Western Front

Hindenburg Line Broken Down.

LONDON, September 20. The severe German defeat recorded by Field-Marshal Sir Douglas Haig is the culminating operation of the interrupted series of concerted engagements during the last eight days. Its chief importance lies in the fact that the advance defences of the Hindenburg line, west and north-west of St. Quentin, have been broken down. The new front borders almost everywhere on the Hindenburg line, except west of St. Quentin where the town is girdled by a powerful defensive system, which is completed, east and south, by the double water-line of the canal and the Somme and narrow gullies and the sunken roads, constituting formidable obstacles. The positions taken by the British form a network of wooded hills, commanding the Cambrai-St. Quentin road. Any further loss of ground here would constitute a new breach of the Hindenburg line. Meanwhile, General Mangin, on the right, is indomitably hammering the great St. Gobain position, the central pillar of the enemy line, while the Americans are preparing to turn the most southerly Hindenburg bastion at Meuz, all giving promise of the most momentous operations next month.

Military Situation Reviewed.

ALLAHABAD, September 20. London, September 18.—General Foch's chessboard operations are going on well and are draining the reserves of the enemy who has little more than a dozen unbled divisions. The extension of the push in the Balkans has stopped help going to the West. The Germans' urgent demands on Austria are not being met willingly and only in part. A neutral source says that the recent conference at the enemy's main headquarters decided to try for peace "via" Vienna. The Austrian situation is worse. The Russian operations are growing and the Allies blows are staggering the enemy.—("Pioneer").

Work of Destruction.

LONDON, September 20. A captured order deals with the destruction of property and gives a long list of villages to be burnt, saying:—"It will be remembered that there are means to defile all wells. It is the duty of every man to co-operate in the work of destruction." The document is apparently inspired by the Crown Prince's boast that though defeated, he left another desolated district in France behind.

Little Priel Farm Captured.

LONDON, September 22.—1.55 P. M. The British communique says:—We renewed attack during night eastward of Epsby and again made progress capturing Little Priel Farm and other organized points of resistance and taking a number of prisoners. We repulsed a local attack southward of Villers-Guilain after sharp fighting. We advanced our line in this sector during the night taking prisoners. Enemy in the afternoon again attacked at Moerres but was repulsed. We improved our position there capturing prisoners. English troops as the result of successful local operations on Saturday night in the neighbourhood of Gavrelle, advanced our line on a two mile front capturing prisoners. We drove off raiders westward of Acheville. Enemy this morning delivered a local attack northward of Labasse. Fighting continues.

Strong Enemy Attack Repulsed.

LONDON, September 20. 11.15 P. M. A British communique says:—The Scots completed the capture of Moerres this morning, overcoming the resistance of the party of the enemy who were still holding out in the village. The enemy delivered a strong, local attack north-west of Huhuch this morning, after a heavy bombardment. We completely repulsed the attack, taking a number of prisoners. English troops carried out a successful minor operation this morning, north-west of La Bassee and advanced our line on a frontage of two and a half miles, as far as the villages of Rue-de-Mars and Tourelle, taking over a hundred prisoners. We beat off a counter-attack after sharp fighting.

A Brilliant Exploit.

LONDON, September 21.—2.30 P. M. A British communique says:—On the occasion of a hostile attack on Moerres on the 17th, a corporal and six men of the 1-5th Battalion Highland Light Infantry, 52nd division, forming the garrison of one of our posts just north of the village, was surrounded and believed to have been captured. During the two days in which the Germans were in the occupation of Moerres this party maintained their position with great gallantry and inflicted many casualties on the enemy. On the night of the 19th, when Moerres was retaken by us, the whole party rejoined their unit without loss. Yesterday afternoon fresh attacks on our posts northwards of Moerres were repulsed. During the evening the enemy heavily bombarded our positions in the neighbourhood of Gauchs Wood and succeeded in slightly pressing back one of our advanced posts northwards of the Wood. The enemy, all night, made repeated, determined attempts with flammenwerfer and bombs to drive in our positions in this locality. All these attacks were repulsed after hard fighting. During the night our line was advanced slightly northward of Belleglise. This morning fighting again began in the sector eastward of Epsby. We improved our positions slightly last night westward of Messines, capturing the German strong point. We made progress south-east of Ypres.

Substantial British Progress

Australian Successful Operation.

LONDON, September 21. 10.35 P. M. A British communique says:—As the result of a minor operation this morning eastward of Epshey, English troops successfully advanced their line after heavy fighting. Strong opposition was encountered at all points and later the enemy launched a number of counter-attacks of considerable strength. In spite of resistance we made substantial progress on the whole front of attack. In conjunction with this attack, the Australians made further progress in a completely successful operation in the Hagricourt sector taking prisoners.

Aviation.

Referring to aviation the communique says:—In spite of low clouds and frequent showers our aeroplanes carried out useful work yesterday. We destroyed sixteen hostile machines and drove down three out of control. Eleven of ours are missing. We shot down during the night a German two engine bombing machine. Our anti-aircraft guns have brought down two additional hostile machines during the last three days. A total of twenty-six and a half tons of bombs were dropped on Friday.

Enemy's Hopeless Position.

LONDON, September 20. The villages of Honlon and Lampire have been entirely cleared of small pockets of Germans. North of St. Helens, the Australians pushed on, the Germans being so indisposed to come to grips that only six were taken prisoners. In addition to eighteen enemy divisions engaged on September 18 between Gouzeaucourt and the Somme, prisoners were taken from at least two further divisions from reserve. One of these divisions had only withdrawn from Gouzeaucourt a week ago, after losing a thousand prisoners. Another had withdrawn from Neale on Sept. 3, after losing 800. Neither of these units had refitted or rested. By a capture of Moerres we have not only restored, but have improved our position in this sector. Despite strong resistance, we drove the enemy through the ruins of the village, gaining the cemetery and the line of railway. A considerable part of the enemy held out after we had got through, but being cut off from reinforcements, their position was practically hopeless.

A Most Notable Victory.

LONDON, September 20. Reuter's correspondent at British Headquarters, wiring to-day, says:—The battle of St. Quentin, which is now quieting down, has been one of the most notable victories in the war. Enemy casualties have been very heavy, owing to the close character of fighting and their sturdy resistance. The principal centres of fighting yesterday were around Epsby, where the Alpine corps continue their stout resistance, and between Gouzeaucourt and Villers-Guilain, where the Sixth Brandenburg Division was raked to shreds by machine-gun barrage.

Aviation.

LONDON, September 20.—11.50 P. M. Clouds and strong wind interfered with air-work yesterday. We dropped 5½ tons of bombs on various targets. We brought down two hostile machines and drove down two. No British machines are missing. Night flying was impossible.

British Aerial Activity.

Factories And Aerodromes Bombed.

LONDON, September 21. The Air Ministry states that last night we dropped seventeen tons of bombs. We successfully attacked the Lamz works at Mannheim, wharves and factories westward of Karlsruhe, the blast furnaces at Burach, and the aerodrome at Boulay, Freesaty and Morhange. A large fire broke out at Karlsruhe. Good bursts were observed at Mannheim, and we obtained direct hits on hangars at Freesaty and Morhange. We shot down one hostile machine. One British machine did not return.

LONDON, September 21.—12.35 A. M. Last night's French communique says:—We advanced east of Eszigny-le-Grand also on Molay Farm Plateaux. We captured prisoners. There was lively artillery fire in the region of St. Quentin.

French Progress.

LONDON, September 21.—4.15 P. M. A French communique says:—During the night our troops operating in the region of St. Quentin captured Bobay and progressed northwards of it. We repulsed enemy counter-attacks against Casters. Artillery on both sides was active in the region of the plateaux northward of the Aisne. In Lorraine two German attempts against posts towards Arracourt and Auccer-villars achieved no result.

Incessant Fighting.

LONDON, September 20.
Reuter's correspondent at French Headquarters, describing the bitter fighting of General Mangin's men on the Malmaison plateau says: Immediately one position was taken, another commanding it had to be attacked. Troops had been worked to the last ounce, enduring fatigue unknown since the battle of Verdun. Some divisions were engaged, almost incessantly, for seventeen days.

A New Type of Aeroplane.

LONDON, September 20.
Reuter's correspondent at American headquarters says the new type of enemy aeroplane, reported by patrols, is extremely handy to manoeuvre. Another, of which only a few are seen, is a kind of improved Pfalz and is apparently extremely fast.

Allies Success Admitted.

LONDON, September 21.
A wireless German communique says:—Southward of the Somme we withdrew our advanced troops thus evacuating Bazigny-Le-Grand. The enemy gained a footing on the high ridges westward of Jouy.

London, September 22.
The American communique says:—Apart from patrol encounters and increased aviation activity in Woeuvre the day was uneventful.

Italian Front

London, September 22.
The British-Italian Communique says:—Thirteen enemy aircraft have been destroyed. Otherwise there is nothing noteworthy to report.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Simla**Germany and Indian Prisoners.
Statements of Ill-treatment to be Recorded.**

SIMLA, September 21.
In view of the reported ill-treatment by the enemy of certain Indian soldiers and followers, while prisoners of war in East Africa, the Government of India have decided to record the statements of officers, soldiers and others who are in a position to furnish information on this matter. A resolution is published for the guidance of local Governments and administrations in taking the necessary steps. In Feudatory States, action is confined to the political officers who will co-operate with the Durbars.

SIMLA, September 23.
A meeting of the Council of the All-India Hindu Sabha will be held at Shanti Kuti, Simla, on the 22 instant to consider the report of the committee appointed to suggest modifications and expansions which the Sabha should request the Government to make in the reform scheme proposed by Lord Chelmsford and Mr. Montagu.

SIMLA, September 23.
The disturbance from Afghanistan in the extreme north is giving a few falls of rain. The monsoon is rather less weak to-day. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Hyderabad and Madras Deccan and local in North Punjab, Konkan, Bombay Deccan and Malabar. A few falls also occurred in Upper Burma, Bengal, Kashmir, Mysore and east Madras coast. Chief amounts are:—Port Blair and Tavoy 2 inches, Khushab 3, Marwar 2, Aurangabad 1 1/2, Hyderabad Deccan, Raichur and Madras 1, Masulipatam 2.

Forecast:—Extension of rain in Madras.

Calcutta**Post Office Section Open Till 21st Dec.**

CALCUTTA, September 21.
The Postmaster-General has issued the following communique:—Although the main section of the Second War Loan has been closed, the Post Office section will continue to open up to the 21st December 1918. Therefore, those who have not invested still have opportunity of investing in the Post Office section. This section not only admits considerable sums to be taken in cash of bonds and Post Office five year cash certificates but sums are received by Post Office in multiples of Rs. 25 for investment in war loan bonds, under the same conditions as larger amounts. Individual investments may be made to the extent of Rs. 5,000.

Bombay**Control of Cotton Goods.****Conference Between Officials and Merchants.**

BOMBAY, September 20.
In connection with the proposed measures for the control of cotton goods prices, a preliminary Conference has been going on here of the representatives of the various local Governments and commercial interests concerned including the Cotton Contracts Committee, Bombay Mill-owners Association, Bombay Chamber of Commerce, Merchants Picnic Goods Association and Ahmedabad Mill owners Association. Proceedings have been confidential but it is understood that the Conference has been marked by excellent mutual understanding.

Theft of a God's Gold Umbrella.

BOMBAY, September 21.
The managing trustee of the Baburath Temple at Chowpathy has made a report to the police that a gold umbrella weighing 131 tolas and valued at Rs. 2,882, which used to stand below the silver canopy above the principal idol in the main temple, was stolen between 11 P. M. on Wednesday and 6 A. M. on Thursday. The complainant personally saw the umbrella in its place on Wednesday night at eleven o'clock before leaving the temple, after which the doors of the temple were closed. An entrance seems to have been effected through a small window in the dome and the thief must have let himself down by a rope, which was found hanging from the window.

**Control over Rice-Bombay Government
Communique.**

BOMBAY, September 22.
The Bombay Government Gazette Extraordinary publishes a notification issued by the War Purposes Board that the Governor-in-Council directs all owners of rice in the city and island of Bombay and its suburbs including Salsette who have in their possession or control any rice in excess of one hundred bags shall by 26th September 1918 furnish to the Controller of Prices, Bombay, a statement showing the stocks of rice held by them or consigned to them or under order on their account or on account of any other party and state the cost of such rice held by them consigned to them or under order on their account or an account of such other party.

BOMBAY, September 23.
Death is announced at Indore on Saturday of General Balmukund Dube, formerly Commander-in-Chief of Holkar's army and guardian to the present Maharaja Holkar at the age 70 years.

Burma**The India Day.
A Rangoon Entertainment.**

RANGOON, September 21.
In connection with the India day movement, news of which was cabled from London, a very successful entertainment was held last night in Rangoon the performers being almost wholly European and the audience largely Indian and Burmese. A tableau representing India, surrounded by the various provinces, was staged by a number of young girls, Indian and Burmese in suitable attire and the pretty pictures they presented evoked loud applause.

Rice Export to Madras from Burma

RANGOON, September 21.
On the announcement that the export of rice to Calcutta had been stopped, the price fell to Rs. 340 having been 380 to 390 rupees yesterday. A slight recovery took place later in the day to Rs. 350 but the depressed feeling continues. The prohibition means that 4000 to 5000 tons of rice which would have gone to Calcutta weekly will have to find another market. The Rice Commissioner announced that he was trying to obtain freight to Bombay, Madras and Colombo where rice is wanted badly. A rumour that only inferior quality of grain would be sent to Madras was immediately contradicted by the Rice Commissioner.

Punjab**Japan and Indian Trade.
Purchase of a Lahore Cotton Mill.**

LAHORE, September 21.
The factory of the Multan Spinning Mills & Co., which came into liquidation some four years ago and was purchased in action by two local millowners has just changed hands. It has been purchased by the Japan Cotton Trading Co., which has got its headquarters at Osaka Japan, and began its Indian business about a decade ago. This is perhaps the first instance of the acquisition of a factory in the Punjab by a Japanese Company, although there are instances of such purchases by Bombay firms, viz. the purchase of a cotton spinning and baling press at Lyalpur last year by Mr. Jaimnadar, Marwari agent of Tata and Sons and negotiations for the purchase are now going on of the Lahore Spinning and Weaving Mills, one of Lala Harkishan Lal's concerns, now in liquidation by a Bombay merchant.

Plague is nearly extinct in Northern India. In the week ending 7th instant for which returns have now been received, Bengal, Behar and Orissa, United Provinces, Rajputana and Central India combine, had only eleven deaths.

లిట్టిలు ప్రేలు సేరిన వ్యూహము.

లండను, సెప్టెంబరు 22:—రాత్రి ఎక్కి తూర్పున మేము మరియు తెలపడి లిట్టిలు ప్రేలు సేరిన వ్యూహమున పురోగమము సలిపితిమి. చాలమందిని పట్టుకొంటిమి. లిట్టిలనుగ పొని నిల్లయు సులభము దక్షిణమున కేత్రపుల నోడితిమి రాత్రి మే మిస్కాంతమున ముందుకు పోయి కొందరిని పట్టుకొంటిమి. మధ్యాహ్నము కేత్రపుల వెనుకనుగ్గ మరియు తెలపగా కొంటిమి. మే మరియు కొందరిని పట్టుకొంటిమి. గాగెల్లి పోయిన తరువాత కనివారము వాడురాత్రి ఆంగ్ల సేనలు 2 మైళ్ళ దూరమున పురోగమమున సలిపి చాలమందిని పట్టుకొనెను. ఆద వెల్లికెట్టమున మేము కేత్రపులను కొంటిమి. సేనుదమున కేత్రపులను లాదెస్సి కు తీరమున తెలపడిరి పోయి జరుగుచున్నది లిట్టిలవారము తెలిపిరి.

18 కేత్రవిమానములు నాశి మురచ్చుచున్నది మరియు ఇట్టిల నున్న లిట్టిలవారము తెలుపుచున్నది.

చెన్నపురం నగర**వక్రవృత్తిపరీక్షలు**

మొన్న కనివారము సాయంకాలము విద్యాశాఖాపత్రమున శబ్దభవనమును చెన్నపురిలోని యొన్న శివారాలల విద్యార్థులకు ఆంధ్రన కృత్యమును పోటీ పరీక్షలు జరుపబడెను. క్రైస్తవ కళాశాలకు సంబంధించిన యొన్న శివారాల విద్యార్థి గోలకొండ వేదమును సత్యాలమేల యొన్న శివారాల విద్యార్థి మహారాష్ట్ర కృష్ణముగియు పరీక్ష యందు కృత్యములై బహుమానపాత్రులై రు తెలుపుటకు సంతకముచున్నది. మొదటి విద్యార్థి చివరకు వేదమును రెండవ విద్యార్థి ప్రసంగవై పుణ్యముగను క్రీస్తులై సమాన బహుమానముల కర్తృలుగా నిగ్గయుండు బడిరి. మొదటి బహుమానము నిమిత్తము వేదము రామానుజము నెట్టి గారు రు 15 లకు రెండవ బహుమానము నిమిత్తము బొంబు నడింపల్లి వరిసీమారావు పంతులు గారు రు 10 లకు ఇచ్చుట కంగీకరించి యున్న సందర్భములో రెండవ బహుమానమును కూడ రు 15 ల వలె గలవానిగా చేయు నిమిత్తము, పరీక్ష పులలో సొంతగా పనిచేసి సభాకార్యనిర్వహణమునకు తోడ్పడిన మై కోర్టు వకీలు వేదవరపు రామగారు పంతులు గారు తిక్కన రు 5 లను తా మిచ్చెన మరియు వాగ్దానము గా వింపించునకు సభనాగు వారి కెంతయు కృతజ్ఞులు. వారితో బాటు పరీక్షకులుగా పనిచేసి సభాకార్యనిర్వహణమునకు తోడ్పడిన మై కోర్టు వకీలు వల్లూరి కృష్ణమోహనరావు పంతులు గారికిని బమ్మ పాపయ్య శేషి గారికిని కూడ సభా పత్రమున కృతజ్ఞతాభివాదము లిప్పింపవలసియున్నది. కృతవధి తిక్కునగా నున్నను శ్రమ మనక సకలమునకు ప్రతినిధి విద్యార్థులను పంపిన పాఠశాలాధికారులు కూడ ప్రశంసాపాత్రులు. వై పేర్కొనబడిన రెండు బహుమానములును ఆంధ్ర గ్రంథమాలమున విజయదశమి వాడు సభామంబున సొంపగబడును. తమ కేమేలు గ్రంథములు కారలమునో కృతార్థులైనవిద్యార్థులు విద్యాశాఖాకార్యదర్శి పెంటనే శివారామ మనక దెలుపవలెను. ఈ నెల 29-న లేది యాదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు శబ్దభవనమును జరగు కళాశాల విద్యార్థుల పోటీ పరీక్షలకు అన్ని కళాశాలలవారును తమ ప్రతినిధి విద్యార్థులను సకలమున పంపుట కేర్పాటు చేసి ఆ విద్యార్థుల పేర్లను 27-న లేదివారము తెలుపఁ బ్రార్థింతులు.—కాళ్ళకూరి గోపాలరావు, విద్యాశాఖాకార్యదర్శి.

న్యాయసానవార్తలు.

చాలి పేట దొంగిలక్కణ:—గిడ్డంగిపిట్టలో తిరువేంగడయ్య నెట్టి అను వానికి బట్టుకొట్టు గలదు. ఈ నెల 10-న లేది ఉదయము కుప్పస్వామి నెట్టి అను వాడు రెండు జల్లూబండ్లలో విలువయైన బట్టల మూటలను వేసి చాళిపేటలో నున్న తిరువేంగడయ్య నెట్టి ఇంటికి గొనిపోవుచుండెను. బండ్లు ఇంటికి చేరినదియుట ఒక దానిలోని మూట బుగ్గవచుచు నురక్షితముగ తేల్చుచుండెను. రెండవదానియందలి మూటలలో 10 కూడగిడ్డంగి ఇంట నిడవడెను. ఇంతలో చుగల్వ గానక అనువాడు కచ్చి ఒక మూటను ఎత్తుకొని పారిపోవుచుండెను. కుప్పస్వామి నెట్టికిని వానికిని మూటలు ముడిరి ఒకరు సొంతకు కొట్టుకొనుట కిట్టగించెను. మూటలో చెంగలరానుక ఇంటికి పోయి వానిని ఆచుట భద్రపఱచుకొని నుత్ 7 గురితోనచ్చి బండియందలి మూటలతో పారిపోయెను. పిమ్మట పీరుదము పట్టుపడిరి. పీరుతో నుడ పోయిన యాస్తి తిగి దొరికినది ముగ్గాయలు దొరై స్వామి, ఆచారి, చుగల్, పాపాయి దొరై కచ్చు, అనువారు కామిమమిన విడుదల కాబడి మిగిలినవారు జైలునందుంచబడిరి కేసు విచారణ జరుగును.

మాళయ దొంగిలక్కణ:—రంగ స్వామి మొదలి అను వానికి మాళలో బట్టులకు కాణము కలదు. గడచిన 8 న లేది మధ్యాహ్నము నుమాను 2 గంటల సమయమునకు నగరమందు దొంగిల జరుగుచున్నది అతడు విని నుకాణపు ఒక నైపు తెలుపులను మానీ రెండవ నైపు వాటిని నగముమానీ దుకాణములో నుచ్చుండెను. అప్పుడు నారాయణ, మునుస్వామి వాయుడు మొదలగు వారు నుమాను పనియందలి దుకాణములలో దొరబడి 15 వందల రూపాయల కెక్కువ విలువ గల నీలలను చుట్లు తానులను ఎత్తుకొని పారిపోయిరి. బట్టల బాగు దొరుకొని పిమ్మట వారు తమలపానుల అంగళ్లను ధ్వంసముచేసిరి. వారిందరు పోలీసువారిచే జిక్కిరి. రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో కేసు వేయబడినది. కేసువిచారణ జరుగుచున్నది.

కృష్ణా జిల్లా రైతుల సభ.

సభాసమావేశము

గుడివాడయందు గూడుట.

(ఒక విలేజుకునియొద్దనుండి)

గుడివాడ, సెప్టెంబరు 21:

కృష్ణా జిల్లా రైతుల సభాసమావేశమున నిన్నటి యుదయము 12 గంటలకు గుడివాడపట్టణము మొదటి వాటాకికల యందు సమావేశమైనది. జిల్లాలోని వివిధ తాలూకాల నుండి యు రైతులు సభకు దయచేసిరి. సుమారు 800 మంది సభ నలంకరించిరి. గన్నవరము తాలూకారైతుల సంఘాధ్యక్షులు సుంకర బసవయ్యగారు సభాధిపత్యము వహించిరి. దోనసాధు పాఠశాలవిద్యార్థులు ప్రార్థనఁ జేసిరి.

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు కానూరు వేంకటాచలపతి గారు, తమ స్వాగతోపస్వాగమున, మనందరి నిరసా చేర్చి నది నీటితీరున హెచ్చుచేయుచున్న మై కోతమువారి జాలె 18 వ తేదీన 445 నెంబరు ఘోర్తుపెంటుజార్జి ప్రచురింపై యున్నదని నడిచిరి. తరువాత సంవత్సరముల నుండియు పచ్చికయత్తుతోడు ఈ సంవత్సరము యెందుకయి వుతోడు కాగా దానికితోడు ముగ్గురు కలకత్తిని కాటకమున, కంఠవంతలను ప్రార్థి జాద్యములును యెలులయును విధిగా కలుగుచున్న యాద్యక్షులములకు ఋణపూర్వకముగాని, పోవుద్రవ్యప్రవాహములచేతను యిదివరకు తగ్గించబడిన యుష్మదన్ను దిగి సుమారు రెండుసంవత్సరములక్రిందట హెచ్చించుట, తాదీ పన్ను తాదీతలెరుగుట, ఇకంటాపన్ను మొదలగునవి చాల వరకు వృద్ధిచేయుచుట, పంటబద్ధులు, అన్నివత్సరములవరకు విపరీతముగ హెచ్చించుట మొదలగు కార్యములచేత జేశల పూర్వముకన్న నానాటికి నురింకింపఁబోవునై ప్రజలు తినట కన్నమును కట్టుకుడవలసిన బాధపడుచున్నారు. నీటితీరున గురించిన ప్రకటనను జూచినప్పటినుండియు రైతులలో కలిగిన సంతాపాన్ని, ఆ సంతోషము, ఆ ఆందోళనము, ఆ నిరాశను వర్ణించుటకు తామకత్తులమని వారు నడిచిరి. అదివరకు యె 1 కి రు 2-0-0 లు వొల సన్నతీరున 1865 సంవత్సర ప్రారంభముల 1896 సంవత్సరములలో 3,4,5 వరకు హెచ్చించబడుట, అటు పిమ్మట జరిగిన కేజెటిలో మొదలు నీటితీరున మాక్కునం దున్న స్వేచ్ఛను తొలగించి భూమికిస్తున వేళ్ళుగా నీటి పన్నును కల్పి యేకముగా భూమికిస్తు వృద్ధిపరచి మాయా లుగ మంజూరగుచుండెడి, తీరువా దరఖాస్తుల అనాలోచిత ముగను అసందృష్టముగను దిరస్కరించి, నిషేధితకలను 20 రెట్లవరకు విధించి సుమారు 10 సంవత్సరములనుండి యేటేట లక్షల తరబడి ద్రవ్యమును కలుజుపట్టుట. నీటిపారుదలకు భూములను ఎ. బి క్లాసులుగా విభజించిన పద్ధతిలో రైతు లకు పంట సప్తముగట తటస్థించుటయే గాక క్లాసువారి విధు ల నుల్లంఘించినందుటకు ఎట్రక్చరలమును భరించు బి. క్లాసు భూములనుండియే వెనలేకొట్టుల లెక్కకుమీరి వసూలుపర్చుట, జమీందారీగ్రామముల భూముల నానుగోలు సందర్భము లలో పెట్టినతీరున వినుదలల సంగీకరించి తీరునకైకొలు దరఖా స్తుల సంగీకరించక అనేకరెట్ల కిట్టొడ్డు పర్చులను విధించుట, మొరకమార్పిడి ఆయకట్టుపరచణమున పేరుపెట్టి సాగుచున్న భూములను మొరకక్రిందజేర్చి వ్యవసాయాభివృద్ధిని నిరోధించుట యను పెక్కువిధములగు మనఃకేతములు రైతును నిరుత్సాహ పర్చి జీవితపద్ధతులయందు నిరాశను కల్పించుచున్నట్లుగ ప్రచు క్రమముగ గన్నట్లుచున్నది. సందర్భము లిట్లుండగా జమీందారి భూములకును యీ సాంఘములకును, రివిన్యూపట్టుములకును యిరుక్కుపరీతము విధించు టెలకో తెలియదు. తీరుకయొక్క యుద్దేశము డెల్టాభివృద్ధికి కాక సేరుకాను ఆ డెల్టా భివృద్ధికు డెల్టా భూములపొద వచ్చు నధికారావాయును యెక్కువ నీలువ యొన్నటుల వినుచున్నాము. కాబట్టి అందవాకం టె 5 రెట్లు అనగా 100 కి రు 18 నుండు గట్టుచున్నది. ఇట్టి గట్టుపాటు గల డెల్టాలో యెనానో అక్రమ మార్పులనాడు. ప్రత్య బడిన కాలముల కేసిధిగుగు సంస్కరణాభివృద్ధిచేక మరలక కాలవ తేర్చివలసెడక, కాలవలయొక్క లోపములచేత నీరు సప్తముగాని స్థితిలో విడుదలచేయ రైతులకు నీరు సప్తము యగుట లేదన్న కాలవల దోషములకు రైతుల భూములు క్లాసువారిపద్ధతి పెట్టియు, తీరున దుఖాస్తులు గడ్డుపర్చును, మొరకలకుమార్పును, యివన్నీయు అక్రమముగ గొలయెత్తిపు నుకమటి విచారణకుపెట్టి కాలములు మరమ్మతు చేయించుటకు

బద్ధించిన దొరతనమువారే లక్షల తరబడి ద్రవ్యమును ఖర్చు పెట్టుటయు తటస్థించి రైతులను యధికావలచిత్తులకు లో బద్ధులయు తటస్థించినది. అనుభవముగల రైతు యనుభవ మును యుద్ధోగియులు వారి శాస్త్రానుభవముతో గలసికొని సులభమింతుటకు తిరస్కరించినందువలననే యిక్కట్లు కల్గు చున్నవి. విడియెట్టున్నను డెల్టాలోపములను నివర్తించేముటకు తక్కువ వడ్డీ గట్టుచున్న రైల్వ మి ద ను న్న క్రేడ్ల డెల్టా మీదనిలుచుచున్నదికాదు. దేశముయొక్క యాభ్యుదయికి యీ లాభారమెప్పుడును డెల్టాగానిరైల్వగాదు. అందుచే రైల్వనన సరకునికాదుగాని దేశమునకు డెల్టా ఆహారముగాన, రైల్వ రక్తనాళములుగా నుపయోగపర్చును. ఆహారములేక రక్తనాళములు ప్రవహించనేని యందుపెట్టికో అటులనే డెల్టానుభి వృద్ధిలేక రైల్వనుభివృద్ధియు నట్టిదే యగును.

కృష్ణానదీ జలమును వ్యర్థముగా నుపయోగమునకు పోవు దాని నాట్లుటకు పట్టుకున తెంచుటకు యెన్నో యెంద్రులండి నిరోధించుటయేగాని ఆయాలోచనలను నెలవేర్చుటకు నమయ ము కుదురలేదు. ఎత్తువలనయెందుకు వేరురమ్మనోకారణ మెందును యుదహరింప బడలేదు. తక్కువ సౌకర్యముల నిమి త్తమును సేదభూములకు ఫలవంతమగు భూములకువలెయొక టే విధమున కిస్తునుండరాదనియు కారణముల తెప్పించారు. కొత్తసాగుభూములవిషయములలో లెక్కచిట్టులండననుండ వచ్చుచుగాని ఒకేమాత్రము నిర్ధారణకాబడిన వానిలెట్లుతకర గు యేముందునో యోచించలేకున్నాము. డెల్టాలో యేరైతు ను మాన్వకోరనపుడు ఫలవంతమగు భూములకు హెచ్చురే టుండవలయుననియు సేదభూములకు తక్కువ రేటుండవలయు ననియు యీ సేదభూములపై నిపుడెట్టి ప్రేమ యెట్లు సంతకం మయ్యెనో గోచరింపకున్నది. ఈమాదనము నెట్టిత్యంతుల కల మన తిగి భూములకు హెచ్చురేటువిధింపబడునట్లుకనుపించు చున్నది. ముప్పదిసంవత్సరముల కొకసారి పంటల యూరేజీని బట్టి భరణగట్టి పన్నులను వృద్ధిచేసినవని చెప్పుచు రైతులకు న్యకాయ కష్టముచేసిన అధిక ధన వ్యయముచేతను కలుగ జేసిన యభివృద్ధికి కూడ పన్నులు వేయుచున్నారు. ఇకనుంచి న్యాయమగు నాందోళన నలిపి దాని నాపుటకు ప్రయత్నించ వలెను. గట్న మెంటువారు యె 1-కి రైతుకు 10 లేక 11కంటె వ్యయ మెక్కువ కాదని తలచుచున్నారు. అది చాల పొర వాటు. కీర్తికేసులగు నర విభావ్యం అయ్యంగారు మొదలగు పెద్దలు నరికి-8-0లుపట్టునని మిమారియోపంపించియున్నారు. అందు కూడ కొన్ని ఆయుటములు వదిలివేయబడినవని తలంచు చున్నాము. ఎ 1-కి రు 20-0-0 ను తక్కువ ఖర్చు కా సేరదు. ఇందు రైతు యొక్క కుటుంబ భరణపుఖర్చులు చేరవు. ఒక వేళ రెవిన్యూ వృద్ధికావలయునన్న డెల్టాలో మొరకగను, బంజుగనన్న రెండు తరగతుల భూమికి డెల్టా నభివృద్ధిపరచి 8 లక్షల రెవిన్యూ వెంచవచ్చును. రెండవ పంటకు నరిచ్చి 10 లక్షలు రివిన్యూ న్యాయముగ రాబట్టవచ్చును గాని రెవిన్యూ మామూలు భూములపై వెంచ సేరదు.

రైతులయొక్క మూలీభూమే రైతులదర్శనస్థితికి కారణ ము. మన మానమును మనసంత్కృతిగా దొరతనమువారు జూ చుచున్నారు. అధికారవర్గమువారు రైతులపై తమ యిచ్చ నవిచుటల తమ కింపచర్యలను నల్లవై బండివలె నడిపించు చున్నారు. మన మీదివయమున తక్కువ్రధ తిసికొని దొరతన మువారికి అట్టి లును వేలకొలది పంపి అనసరమైనయెడల నుద్రా ను నవర్చు మెంటువారిని మన ప్రత్యేక రైతులు దర్శించి మన కష్టములను, మన సప్తములను, స్వజనుగ జెప్పకొనవలసి యున్నది. అంతలవై మన మెక్కువ కృషిచేసినదో దొరత నమునకు మూలాధారమగు రైతుయొక్క అత్యంతభార నాహి త్యము రాజ్యాంగశకటమునడచుటకు గొప్పయూటంకమనిదొర తనమువారే గ్రహించి మన యధిక కష్టముల తొలగించెదరు. ఇందుకే యాదోక్ష నాంధులచే కొరబడియున్న జిల్లాలో ధ్దు మెంబరును, గన్నవరం తాలూకారైతుల సంఘప్రసిడెం టును నగు సుంకర బసవయ్యగారు యగ్రాసనాభివృద్ధియు క్రింద సభజరిపి తీర్మానములను జేయుటకు సభవారిని ఉపన్యా సవజుహరిరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుల యుపన్యాసము ముగించిన పి ణ్మట అనుమతిని గోపాలకృష్ణయ్య చాదరిగా రుపహరింప, సూరవసేన వేంకయ్యచాదరిగా రామోదంప, సుంకర బస వయ్యగారు రథ్యతరవేత మలంకరించి రానురాను పన్నులయొక్క అనిత్యపు అభివృద్ధిని బట్టి సేద్యముచేయుటయే యుగభముగ దోచుచున్నదని నడిచిరి. దేశమునందు సేద్యము తీడించిన తిరిగి మే దుర్లభమగుట నిర్వివాదము.

ఇన్ని కష్టములకు సప్తముల కొద్దీ సేద్యకృత్తి రదల జాలన్న రయితుల కానాటి కానాడు కష్టపరంపరలు ఎగు

గొనుచున్నవి. నీటికెక్కు జాస్తి చేయుదురను వార్త వినుట తోడనే రయితులకు శశవివాస ప్రాయముగానుండె. సేద్యము చేయువారికి లాభమానందేయు లేక అప్పులపా లగుచుండెరి. దొరతనములో వా నునకు పలుకుబడిలేదు. అధికారవర్గముతో యెంత మొఱచిడినను ఆరణ్యకోదనమే. వ్యవసాయకులను విద్యా భిము నిరసించెదరు. అధికారులూ అనాదరణ జూ పెదరు. పూర్వపు సంచాయితీ పద్ధతి యాపుమానుటవలన వివాదముల పరిష్కారించుకొనజాలక వకీశ్యులుంట బాసనలు కావలసి రన్న. ఇది విద్యాభివృద్ధి చక్కపరచుటకు అగినంత క్రేడ్ల యూనుటలేదు. యిటు సేద్యముచేసి, కూలి, పన్నులు, అప రాధపు నీటికెక్కులు ఆక్రమణపన్నులు అత్యధిక భారమగుచున్న అపరాధపుపన్నులు చెల్లించి దానివలన ఆదాయములేక వాని కుటుంబసోమణకే జాలక బహుకష్టములకాకర మగుచుండె.

ఇప్పటి రయితుల దుస్థితి మురికి దుర్గరముగా నున్నది. ఇప్పుడు పన్ను హెచ్చించుటకు ఏమయిన పోతువు కలదా యని ఎంతమాత్రము లేదు. ఇప్పుడు యుద్ధావసర ములకొరకు విధించి వని కొందరుకొన్నచు ఇప్పుడు మన ఆర్థికస్థితి ఎంత హెచ్చుకొనిననున్న నామాజమునందు మనకు గల అధికభక్తిని బట్టి మనకు విధా నుకృత్యమని గుర్రెరింగి యీ దానిని సంకరానుమతకు ఉచితముగాను ఋణముగాను అధికముగా తోడ్పడినట్లు మన పాలకులును, మిత్రులందలి యును ముల ననేకవిధముల ప్రకరించుచున్నట్లు మీరెల్లరు ఎరిగియే యున్నాడు. అందువలన యుద్ధముకొంటు పన్ను నాస్తి చేసెదనుట ఆసంభవము అనుచియును అయి యున్నదని వారు గ్రహించెదరు గాక.

యుద్ధావసరమయములలో దొరతనమువారు కొండల ప్రయాణము మానుకొని ప్రజల ప్రస్తుతిస్థితిని మారదృష్టితో చాచి కేవలము తమ సౌఖ్యమునే సాటింపక దేశకాలస్థితుల కనిపెట్టి తమ కొండలప్రయాణము మానుట పెద్దవేతనములు తగ్గించుట మున్నగు పెక్కుసందర్భములలో కనిపెట్టినవో కొన్ని లక్షల మొత్తమును కూడికలగుచుగదా! వాయానా కిన్న మద్రాసు దొరతనమువారు ఇండియాదొరతనమునకు అదనము చెల్లించుచున్న 80 లక్షలు తగ్గించుకొనిన ఎంత ద్రవ్యముమీరులునో మామగను. యుద్ధమువలన అధికలాభమును పొందిన విదేశీకర్తలనుండి సుంకములు హెచ్చుచేయుట కేమి యాత్యవసర కల్గును. అట్లుచేసినదో మన కెంతజేరును కలదు. ఈవిషయ మేమాత్రమైన మోచి:యచున్నట్లు కన బడుచున్నదా!

అందరికి మిత్రమునుజెప్పు దొరతనము మిత్రకృత మునకు బూచకను సామాన్యజనక్షణ అధికారవర్గమువారే ఊరేగెద మని ఇట్లు కర్తించుటయు మాడ సత్యమునకును, నీటికిని జాగ్రత్తమునకు గరగుగుచున్నదని తలంచుట కవగాతము లేదా. దొర తన ము వారు ఇప్పుటి వరకు ర యుల హక్కుల యభివృద్ధికి శాపురున్నంత యాదోక్షలో సగపాలయినను నీటిపన్నులపయజూపిన ఎంతయో అభివృద్ధి గాంచగలుగుదుము. అగ్రికల్చరు సారములు పెట్టు వ్యవసాయాభి వృద్ధికి తోడ్పడుచుంటిమని చెప్పుచుండిగాని దానివలన కొం దరు ఉద్యోగములు సంపాదించుకొనుటకే శుభయోగపడుచు న్నది గాని దేశీయపరిశ్రమలనుబట్టి మన చిరకాలానుభవమును బట్టి వ్యవసాయాభివృద్ధి గాగుచుటతనకు క్రమక్రమముగా మన కు తెల్లమగుచున్నది. వారికిని మనకును అనుభవము ఒక్కటిగా నుచుకూడుటకు. సుమారుక దశకైంబరు 1-కి 0-0-8 వొల రైలు సెన్సుఅని విధించి దెవవాడ బందరు రైలు పూర్తి చేసి, భీమవరం, గుడివాడరైలు పూర్తిపరచజాలక ఆసెన్సు ను తిసివేయకపోవుటయే అధికారవర్గమువారమాట తేదధము గా పరిణమించుచున్నవో పరిశీలింపుడు. సామాన్య జనక్షణ యనుట సేతీరీర కాయసామ్యమునకు గురియగుచున్నది.

ఈ పన్నులు భరంబాలమనియు ఇవ్వకలమనియు నిట్టి సందిగ్ధతరణమున రాజ్యాంగరక్షణకు మూలకందగునై సన్మోక్షణ కగు వ్యయమంతయు చెల్లించుచు ఇప్పుటికి పన్నులభారముచే క్రంగిపోవుచున్న రయితులను ఇప్పుడు ఇట్టి అనవసరఆందోళన కలుగజేయుట సమంజసము కా సేర దనియు ఈ ఉత్తరవును గడ్డుపరచుకొను డనియు విధేయతతో మన యసమ్మతినీ పూర్తిగా తెలియజేయుట అవశ్యకమై యున్నది. రయితాంగమే రాజ్యాంగమునకు మూలదేరు. అట్టి రయితాంగములలో అసంతృప్తి అభాంతి ప్రబలిన ప్రజలును ప్రభువులను తీరిని కష్టనష్టముల పాలుడవచ్చునేమో యని భయకంపతుడ నగుచున్నాను.

మనమందరము ఒక్క ముగి విడువని కృషితో నిట్టి ఉత్తరవును దొరతనమువారు విరమించువరకు విన్నవించువో రయితాంగముగతి అధోగతిపాలుగాక లెప్పదని నా నిశ్చయ ము. మనకొరకు ఎవరో చేసినదనిన అందనిపడ్డ కట్టుపాచిన టుండును. ఎవరికాల్చివాడ వారే నిలువబడుట సమాజధర్మము. ఎవరో విద్యాభివృద్ధి చేసెదరని యదియోసలు పెట్టుకొనుట మన అనివేకమును వెంపొందించుకొనుట గాని వేలుగాదు.

అధ్యక్షుని శుభన్యాసము ముగిసిన పిమ్మట తీర్మాన ములు జరిగినవి.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన.

పటేలుగారి వివాహచట్టము:— ప్రకటించలేనందునకు తెలియజేయుచున్నాము. — సంపాదకుడు.

I

గుడివాడ తాలూకా కరణములకు విజ్ఞప్తి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు.

అయ్యో, ఇదివరలో గుడివాడ తాలూకా కరణములకు "అసోసియేషన్" స్థాపించబడినదను విషయము మనకందరకు తెల్లమైనదైనను తిరిగి విచారణములకు స్పందింప జేయుచున్నాము. ఈ సంఘాభివృద్ధికై యెన్నో కృషిచేసిన పెక్కువారి జాయంటు పెక్కువారి సభ్యులును నీసభ వృద్ధి జేయుటకై నెంత శ్రద్ధతో పాటుపడుచున్నదియు నెంత మనోత్సాహపూరితులై పనిచేయుచున్నదియు, మించుకొనినది కాదు. కావున యావత్ కృషిచేయుచు విషయములను జూపించుటకు అక్టోబరు 1 తేదీన పగలు 12 గంటలకు గుడివాడ భవన సమాజమందిరమున సమావేశ మగుటకు సంఘప్రయత్నముని గోరు "కరణ" మను నుద్యోగ నామమున వహించిన సోదర కరణములను గోరుచున్నాము.

గుడివాడ కార్యదర్శులు.

II

నీటికన్ను పోయ్యదల.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్యో, "కలిగినవానికే కలుగబడును, లేనివానికి వానియొద్దనున్నదియు కూడ తీసివేయబడును"నని జీసస్ మనాని యుడు చెప్పినవాక్యార్థము రైతులపట్ల సార్థకమని స్ఫురించక పోవునా? ప్రకృతిప్రయత్నములతోను లాభములబడెనన వారల నేరులందఱ, దిక్కుమాలినరైతులకే పోయ్యపన్నులు చెల్లించవలసివచ్చెనా? వారిపట్ల దుర్మనస్సుల మొర్రబెట్టుకొనుట కైనను నోరులేని, యసహాయస్థితిలో నుండగ వారికి కష్టములు లేవని తలచుట కడుంగడుకోచనియును. విద్యగలిగిన భూస్వాములెక్కుడుగా లేకుండుటంజేసి గదా విన్నవించుకొనుటకు గవర్నమెంటువారిని సమీపించక పోవుట? విద్యాగంధమెరుంగని పేదరైతులు, తమ జనపదములందు నిరంతరప్రభుత్వము వహించి యవ్వకష్టముల బెట్టు తమగ్రామకరణములకు నైతిక భీతిల్లి తమ మనవుల జేసికొనరు గదా. అట్టివో నిప్పుడు పోయ్యపన్నుల విధించుట తమ కనుమృతమని రివిన్యూభోధనానికి తెలియజేయు ఘనకార్యము నీరైతులు చేతురని నమ్మగలమా? బక్కరైతుల మరొకరుస్థితిపాలు జేయకుండునట్లును, వారల పూర్వస్థితిని చక్కజేయుటకును, మిమనఃపూర్వకమైన చేయూత నొసంగి, మిమిగ్రామములందలి రైతులను సమావేశపఱచి, సభల మూలమున నిర్ధారణపూర్వకముగను, ప్రతి కాముఖమున ప్రకటించుటద్వారా కంఠివార్తలవలనను, తెన్నెంటునే మన యసమృత్తిని గవర్నమెంటువారికి నివేదించి, కృతకృత్య లగుటకై మిమ్మును మిక్కిలి కోరి ప్రార్థించుచున్నాను.

గొల్లపల్లి సామల్ నాయకర్. గానుచంద్రపురం తాలూకా రైతు.

III

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకునకు:

అయ్యో, యదృశ ప్రాశస్త్యము 4 సంవత్సరములయినది. ఏకారణముచేత నయినచేమి కొన్ని సంవత్సరముల క్రిందట ఆంధ్రులు యోధులుగ పనికిరారని పటాలమునందె నిషేధించబడిరి. అప్పటినుండియు సభలలోను వార్తాప్రతికలలోను ఇట్టి నిషేధమును తొలగించకుండుట ఆంధ్రుల స్వగౌరవమునకు భంగకరమని ప్రభావరేఖింపులు ఘోషింపుచుండిరి. ఇట్లు నిషేధించుట ఆంధ్రుల పూర్వచరిత్రకు విరుద్ధమని నొక్క చెప్పవచ్చును. నిషేధమును తొలగించినయెడల తక్కిన వారితో బాటు అనేకమంది వైస్యములో జేరి వైస్యమునకు వన్నెను తెచ్చుచురని వలమారు పలుకుచుండిరి. తుదకు ఆ నిషేధము తొలగింపబడెను. యదృశమున వైస్యములో చేరుటకు ఎక్కువ సౌకర్యములు కలుగజేయబడెను. అయినను తక్కిన ప్రాంతములలో జరిగిన ప్రయత్నములకంటె ఆంధ్ర జేతములో ప్రజలుగాని, విద్యాధికులుగాని చూసిన సమరో

త్సాహము దూరదృష్టిశూన్యమని స్పష్టముగా చెప్పవచ్చును. ఎక్కడో అక్కడక్కడ కొంతమంది వీదజనులు వారి స్వలాభము, స్వప్రయత్నముల వల్లను, కొంతమంది యువకులు జేత రక్షణశిక్ష నొందుటవల్లను వైస్యములో చేరుట సంభవించినదిగాని, జేతములో ఎక్కువ పూనికతో నాయకులు, విద్యాధికులు, సమరోత్సాహముగల కుటుంబములకు చెందిన జమీదారులును కలసి పాటుపడి మిడిల్ క్లాసులకు చెంది విద్యను సంపాదించిన వారలను ఎక్కువగా చేరు నట్లు కృషి సలిపి ఆంధ్రుల స్వగౌరవమును నిలబెట్టుటకు ప్రత్యేకముగా ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము ఏర్పరచి శిక్షగరిపి యుద్ధరంగములకు పంపించి తమ కౌర్యమును జూపుట కనకాశమును కల్పించకపోయితి. ఇట్లునరించినచేత మగౌరవమును (నిజముగా గౌరవము, శౌర్యము నిలిచియున్నయెడల) జూపగలిగెదు వారు గాని, గద్దెలమీద సభలలో తిర్యాకములు జరుపుట వలన గౌరవమును నిలబెట్టుగలరా?

తరుణమును కలిగించిన అవకాశమును పోగొట్టుకొనక వైస్యమును జేరి యుద్ధశిక్షను బడయుటయేగాక సామ్రాజ్యమునకు జేతమునకు సహాయమును చేసినవారలగుదురు. బ్రిటిషు సైనికులకును, భారతీయ సైనికులకును జీతమునందును, హోదాయందును వ్యత్యాసములు కల్పించుట హేయమన్న మాట సత్యము. మనము ప్రస్తుతము అసహాయస్థితియందున్నాము. కొంతకాలమునకు ఇచ్చిన అవకాశముల నుపయోగించుకొనుచు మనకౌర్యమును అడుగుంటున్నప్పుడే ప్రజల్లిల్లచేయవలసియున్నది. ప్రస్తుతము కంగజేతమందు దాక్షిణ్యమలిఖ మొదలగువారలు ప్రజలలోతిరిగి సమరోత్సాహమును కల్పనట్లుచేయు ప్రయత్నములుచూచిన ఎవరికి ఉత్సాహము పొడగట్టుదు? కుర్రయాళ జేతములో సహజముగ ప్రజలలోనుండు, దూరజేతములకువెల్లి నూతనపథములను త్రొక్కుసాహసము యుద్ధములోకూడ వారుచూపించుట ఆశ్చర్యము కలిగించకపోవునా? గాంధీమహానాయకు ప్రస్తుతము గుజరాతులో ప్రజలను వైస్యమును చేర్చుటలో చేయుకృషి మనకు మార్గదర్శకము కాదా? గాంధీమహానాయకు జేతమున కేది మంచిదో తెలియదా? దూర దృష్టి లేనివాడా? ఇప్పటికి 4 సంవత్సరములు గడచినవి. ఇంతవరకు పూనికతో ఈ విషయమై పాటుపడిన నాయకుడు మన ఆంధ్రజేతమందు లేడు. మన ఆంధ్రజేతములో ప్రతివారును నాయకులమని విజ్ఞప్తుట గొప్పలోపముగ నున్నది. అట్లునొను వారలకు వారి కక్రియంజే నమ్మకములేకుండుట తోచనియును. పలుకుబడి కలిగి ఈ అవకాశము నుపయోగించుకొని విద్యావంతును యువకులను ప్రత్యేకముగకూర్చి సలాలమేర్పరచి కీర్తినితెప్పింపగలవారి లిద్దరుముగ్గురు కనబడుచున్నారు. నాకేర్పరరావు గారును శర్మగారును ఇందుకు తగియున్నారు. కాని తమ కక్రియందు నమ్మకము లేకనో అనుచరులయందు విశ్వాసము లేకపోవుటవలననో వారు పూనియుండలేదు. కాలము గడచి పోవుచున్నది. దూరదృష్టికే ఆలోచించినినయెడల అవకాశమును ఉపయోగించుకొని ఒక పటాలమును ప్రత్యేకముగ ఏర్పరచుట సమంజసమని తోచుచున్నది. ఈ పనికి గడంగక పోయినయెడల అందుకు తగిన కారణములైన నూచించిన బాగుండును.

గడుగుపేట బండరు. ఎఫ్. టి. ఆచారి.

ఆదివెలమ మహాసభ. గూడూరునందు సమావేశమగుట.

నెవ్వెరురు 21 తేదీని గూడూరునందు గూడిన ఆదివెలమ సభావ్యవసంఘాధ్యక్షు లగు వల్లటూరు వేంకటసుబ్బయ్య నాయకుగారి యుపన్యాసము నుండి క్రింది భాగములను ముద్రించుచున్నాము:

వాఙ్మయ గుణాధిక్యమును బట్టిచూడ మనసంఘములో అనేకులు విద్యావిహీనులుగా నున్నారటనుట సందేహములేదు. అయినను బుద్ధివైభవమునందు, ప్రాపంచికానుభవజ్ఞానమునందును, తమ కులవ్యవహారములందును వారు చూపించుచున్న నేర్పరితనము జూచునెడల వారు మూఢులుకారనియు, వారిలాభములను తెలిసికొనుటకు తగిన కక్రి సామర్థ్యములున్నవనియు విశేషముకాగలదుగాన వారికి విద్యాగంధముండినయెడల, బంగారమునకు పరిమళ మచ్చిన పోజనులెట్లు దానిని గౌరవించి ఆగ్రహములంకరింపజేర్చునో, అట్లే మనవారు సహితము తమ పూర్వులవలన తమ స్వత్వములకు కాపాడుకొని ఆగ్రహము హోహంపగలరుగాన మనలో ధనికులగువారిని ప్రోత్సహింపరచియు వీదగువారికి సహాయ మొనర్చియు వారిలిద్దలకు విద్యాసంపన్నుల జేయుట మనవిధియై యున్నది. ప్రస్తుతము జనసంఖ్యయందును, విద్యయందును, వెనుకబడియున్న మనసంఘము నుద్ధరించుట మన కర్తవ్యము. ఇందుకు తగిన సహాయ మొనర్చుటకు మనలో శ్రమంతులు వెక్కువుండిలేరు. ఉత్సాహముతో పనిజేయువారు వెక్కువుండిలేరు. ఎట్లు మోచించినను మనకు ప్రోత్సాహకరమగు మార్గము గన్పట్టును. ఇట్టి స్థితియందుండెను సంఘము నుద్ధరింప బూనినవారికి కడు యిక్కట్లు గలవు. కష్టము మొదలైన మనము కార్య విముఖులము కాకుండెను.

మనలో వికమత్యము అంతరించినది. ఇందుకు నిదర్శనము మనదుస్థితియు, అంతఃకాళియు. 18-వ కేతాబ్దమున అధిక విద్యావంతులమై లక్ష్మీసంపన్నులమై యుండినమనలో యీ పితాచములవంటి అంతఃకాళిలు యేర్పడుటయే మనసంఘ దౌర్బల్యమునకు ముఖ్య కారణములు, కొన్ని కొన్ని సంబంధములబట్టియు ఆచార వ్యవహారముల బట్టియు చక్కగా యోచించినచో 2 కేతాబ్దములకు ముందు మనలో నేవిధమైన కాళిలు లేక సంబంధ బాంధవ్యములు గలిగి వికమత్యమును జేతమునకు ప్రకటించుచుంటి మని దృఢముగా చెప్పవచ్చును. మనపూర్వులు కూరాగ్రేసరు లగుటవలన యేవో కొన్ని కారణాంతరముల ననుసరించి మనముకాళులనెడి పితాచములవాతబడి యూనుస్థితి పాలైతిమి. ఇప్పుడైనను మన పూర్వుల చరిత్రలు, సంబంధ బాంధవ్యములు వికమత్యము జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని పూర్వుల ఆచారములనే మన మనుకరించి స్వసంఘమును నిలబెట్టిన ఖ్యాతి గడించుట మనకర్తవ్యము. మనలో విద్యాభివృద్ధి యొనర్చి కాళాభేదములు లేక సంబంధబాంధవ్యములు గలిగి వికమత్యమును ప్రకటించి మనమును మన పూర్వులవలె బౌద్ధత్యదక నధిష్ఠించి, చక్రవర్తికిని, జేతమునకును సహాయములమై వర్ధిల్లవలెను.

Advertisement for Otto Dil Perfume. The image shows a man in traditional Indian attire standing next to a horse. The text reads: 'OTTO DIL THE PERFUME OF ORIENTALS DELIGHTFUL & LASTING'. Below the image, there is a list of products and prices: 'చిన్న నైజా (అర డాం) నీసా 1-కి రు 0.8-0', 'మధ్యరకము నైజా 1-ర డాం ' ' 0.12-0', 'నగ్నాక నైజా 2 ' ' 1.4-0', 'వెద్ద నైజా 4 ' ' లేక 1/2 డౌన్సు ' ' 2.0-0'. At the bottom, it says 'వి. వి. ఖర్చులు రు 0.4-0 ప్రత్యేకము'.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126. (రిజిస్టరు) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు) కాబడినది. కాబడినది. ఇప్పటికాలపురుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది. అల్పాహారగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ కువాలపై కొన్ని బిందువులు చిహ్నకరించినచో, మనోగ్యముగ సువాసన నిన్నులవరించును. ఈ క్రింది పరిమాణముల నీ సాలలో నుండును. చిన్న నైజా (అర డాం) నీసా 1-కి రు 0.8-0, మధ్యరకము నైజా 1-ర డాం ' ' 0.12-0, నగ్నాక నైజా 2 ' ' 1.4-0, వెద్ద నైజా 4 ' ' లేక 1/2 డౌన్సు ' ' 2.0-0. వి. వి. ఖర్చులు రు 0.4-0 ప్రత్యేకము. పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులోను దొరకును. దీనిని అనేకమగు నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగట్టుచు నీసానైనను, కార్డునైనను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుము ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క సులక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవారికి వ్రాసినచో అలాగిమ్మత్తుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ కుంపుదురు. పోస్టయేజులు: ఆంగ్లంయిండియా డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, బామ్బాయ్ నీడు బీచ్, బొంబాయి. మద్రాసు యేజులు: మెనకా పురసోత్తంజూర్, చైనాబాదర్, మద్రాసు.

మీ కవసరమయినచో

యింతటి సులభమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాన పనులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు, వంపులు వంపులుగ పంచబడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతిసంబంధముల నభిప్రాయపడి చింతించుట మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటతోన కఠోర పంటనే వానిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు ప్రసాదించినారు.

నిలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ
ఫౌన్ థిండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తొలకెట్టె నెం 555 గు,
369 మదరాసు
(వై కామ్యూజియన్ గోడౌన్లను ఈ పత్రిక పేరు మాడ నుదహరింప గోరుచున్నాము.)

విప్లవిక సహితమైన డా॥ పి. డి.
సావంతుని వనోపధి సారసవరిల్లా
అపరిమిత రక్తములన జనించు జాడ్యములకు
శరీరమునంటి మందు. తురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను
పుండ్లను, ప్రాత సెప్పలను అన్ని విధములనలన గలుగు చర్మ
రోగములను పోగొట్టును. (28)
మిక్కిలి తక్కినవలెనైన రక్తశుభ్రకారిణి
వనోపధి సారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంకోచము,
నవాజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధక
మును కారణబంధమును పోగొట్టిరక్తమును
శుభ్రపరుచును. శరీరాలోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజుల
తర తరములకు 4 టేబుల్ స్పూన్లలో అమృతమును.
పోపైటరు.— పి. డి. సావంత్,
144. ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి
Proprietor: P. D. SAVANT,
Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

ఇల్లు అమృతమునకు
విశాలమైన దొడ్డిగలిగి బాగుగ నిర్మితమైన యొక
మేడ యిల్లు అమృతమునకు గలదు. దొడ్లు తోటలు మొదలై
నవి వేసేకొనుట కనకూలముగనున్నది. (1818)
నెల్లూరు నవాబు పేట బహదూర్ షిర్డీ గలదు.
“సినర్ C/o హిందువుత్రిక, మదరాసు”
అని వ్రాయుదు.
అమృతార్థ అపలేహ్యము.
ఈ అమృతము రక్తమును శుభ్రపరిచి పిర్మమును పోషిం
చి నిలవననుకూలమైన యొక్క అమృతము చేసి చేతి కాట
కుంటు పోగొట్టును. మెదడును చల్ల చేసి శరీరమునకు
తేజమును కలిపింపును. దీర్ఘాయు, భేదము, తలనొప్పి,
రొమ్మనొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.
219 అర్థపాన డబ్బి 1-8 రూ. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర ముగింపక గోవింద్,
అంకంబిల్లా రోడ్ మధ్యముం, 157, బ్రాహ్మ్య ముగింపక.

అమృతాంజనము డిపో వారి ది వ్యవధములు.

సం.	సం.
గంధమాంబు తుమ్మలొముకు ... 0.2	మోహిని తైలము పెండ్ల ... 0.12
చీరకసాయము మాత్రము అశీర్వమునకు ... 1.4	గోమహా తైలము ... 0.2
దంతములవారి పండ్లపోముకు ... 0.8	ఉబ్బసమునకు మందు సీసా 1-8 ... 1.8
కజ్జరశిల ధాతువునకి ... 1.0	కస్తూరిమాత్రము పెద్దది, నం-20 ... 0.10
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-8 ... 0.12	సుఖభోగి మాత్రము ... 1.0
మూలకంబు తైలము డబ్బి 1-8 ... 0.12	సుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ... 1.0
శేలమందు నెలకాటుకు సీసా 1-4 ... 0.8	విశేషము: కుమార్తెల డబ్బి 1-8 ... 0.8
నేత్రాంజనము కంటివాపులకు ... 0.4	గ్రహణి మాత్రము డబ్బి 1-8 ... 0.8
కలరామాత్రము వాంతిశేదులకు ... 0.8	శోనకన మాత్రము తలనొప్పిలకు ... 0.12
గడ్డిక తైలము గడ్డినీడలకు డబ్బి 1-8 ... 0.4	కాలినపుండ్లకు మానె సీసా 1-8 ... 0.8
బామిడిరొమ్మలకు సీసా 1-8 ... 0.8	తగ్గు బ్రాహ్మము సీసా 1-8 ... 1.0
తలకు మందు సీసా 1-8 ... 0.4	తుగుమారి మాత్రము, కుసుమవ్యాధులకు ... 1.0
బామిడి తైలము తగ్గు, తిరుకు ... 0.8	చుండుకు మానె సీసా 1-8 ... 0.8
కున్నెడు తైలము డబ్బి 1-8 ... 0.4	సుందరి తైలము, ముఖకాంతికి ... 0.8
కుర్రుప్రాసము సీసా 2-8 ... 1.0	చగుళ్ల తైలము శరీరగుళ్లకు ... 0.8
కఫహరి శరీరగుళ్లకు చిగుకు ... 1.4	కర్ణములవారి చెవిపోటుకు ... 0.8
కఫహరిమాత్రం ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-8 ... 0.8	బాలాచి మాత్రము మలబద్ధమునకు ... 0.8
కాయపుపోటుకు మందు ... 1.0	బంతు బాతహరి ఎమిడికలకు ... 0.8

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

ఇనాం! ఇనాం!! ప్రసిద్ధమైన గడియారములు (1241)

ఈ చిన్న గడియారము మిగుల పే
నది. చూచుటకు అందముగా నుండును. ఇండియా జేతమంటును ప్రఖ్యాతి పొంది యున్నది. ఈ నెల బోగా తెప్పించుకొను వారికి మేలైన ఫౌన్టెన్ పేనా భూమి మాన మిచ్చెదము. త్వరపడుడు. గడియారము ఒకటికి తోలు పట్టతో సహా రూ. 5-12-0. 4 సంవత్సరములు గ్యారంటీ. మేలైన మంతేలి గన్ మెటల్ గడియారము 7-0-0 మేలైన స్కాకెట్ గడియారము 8-8-0. రెండు సంవత్సరములు గ్యారంటీ ఇవ్వబడును. W.R. Triumph & Co, 24, Bazaar St, Madras.

అమృతవతి 1154
మనోరంజకమైన నవల.
విశ్వానాథుని ప్రాంతమునందును చంద్రవతిక
ములన బొందిన కంచవల్లి కవచము విరచితము.
పేజీలు 1-4-0.
గ్రంథకైలి మహావరము. కథ కవచము.
బొటములు గంధిరములు. రచింపి అనుచుంటున్న తగినది.
చిరునామ:— అంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
7, తిరుకెట్టిపేటి, జి. డి. మదరాసు.

మోహిని తైలము:— శ్రీ పురుషులు వాడు
లకు యోగ్యమైనది. మెదడుకు చలువజేయును.
కొండ్రుకలు చాలమందును. పెండ్రుకలు నునుపు
జేరును. సువాసనగలిగి యుండును. 0-12-0
చుక్కతొంజనం దీసి, 3. తిరుకెట్టిపేటి, మద్రాసు.

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594 పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకముయవార కస్తూరిమాత్రల నిష్పత్తైనను
మరికింపుడు.
ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించి
బడుచున్నది.
ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింజి,
మలియనేట్, గోవా, నీజి, బెలెజ్, ఈస్ట్రాక్రికా, మున్నగు
ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించు
చున్నారు.

మహాభాగము “పీకేయిక లోకామయవార” కస్తూరి
మాత్రల సీసా మీయింటు సున్న యెడల. మాటికి వైద్యుల
సమయమును, నితీంచి, మురచ్చెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.
శీతలము, శీతవాతము, జీర్ణము, పార్శ్వవాతము,
జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నొప్పి,
బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము,
చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు
ననేక రోగములను, ఈ సిద్ధాంతము సేవనచే వాక్పర్యముగా
పోయి గుణము గలుగును.
వైద్యశాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగక
రములగు కర్మాటక మూలికలనుండియే యావధములను
తయారు చేయుచుండును.

రిజిస్ట్రేషన్ యివ్వవార గురుకులు, ప్రతి సీసాయం
దును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.
అనుపానపుత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి
యుండును. 260 మాత్రమున సీసా 4-8-0 లు,
మాత్రమే.
8 సీసాలు కొకసారి తెప్పించుకొనిన
బహుల భుక్తుతోచేరి రూ 1-8-0
12. సీసా లొకసారి కొనిన 2-12-0
25. సీసా లొకసారి కొనిన 5-0-0
సమస్త రోగములకు మావద్ద అయుక్త
దీయ సిద్ధాంతములు దొరకును.
విలాసము:— శ్రీ సీతారాధున వైద్యశాల, మైసూరు.